

NAUJIENOS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60603
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VISU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
CHICAGO, ILL. — Saturday, December 10, 1977

VOL. LXII

Price 20 c.

Nr. 290

EGIPTIEČIAI PRITARIA SADATO POLITIKAI

PORTUGALIJOS PREZIDENTAS IEŠKO NAUJO MINISTERIŲ PIRMININKO

Mario Soares paruošė programą reikalingą krašto
ūkiui atstatyti, bet daugeliui ji nepatinka

LISABONAS, Portugalija. Portugalijos prezidentas Eanes, gavęs premjero Mario Soares atsistatydinimo pareiškimą, tuojau pradėjo pasitarimus su politinių partijų vadais naujai vyriausybei sudaryti. Prezidentas Eanes neišleidžia nei vieno politiko, nepaklauses, ką jis siūlytų naujo krašto premjerui. Atrodo, kad prezidentas, apklausinęs visus politikus, kaikiuriuos dar kartą pasikvies į savo rūmus ir bandys išaiškinti, kaip nauja demokratija privalo tvarkyti savo reikalus.

Prezidentas bendradarbiau-
su premjeru

Ambas. Goldbergo
raštas Altai

Dabar paaiškėjo, kad prezidentas Eanes visą laiką labai glaudžiai bendradarbiavo su premjeru Mario Soares. Gera organizuoti ir skubūs karo veiksmų apsaugojimo Portugaliją nuo komunistinio režimo. Komunistinė propaganda buvo labai gerai organizuota. Bandyta sudaryti išpuolis, kad komunistai viską kontroliuotų ir viską gali. Keli komunistai valdė pora Lisabonos kareivių ir galėjo užimti prezidentūrą bei krašto apsaugos ministeriją. Bet taip nebuvo. Karo jėgų štabo viršininkas, tuometinis portugalų kariuomenės pulkininkas, kitaip galvojo. Jis pareikalavo, kad komunistų batalijonus komanduojantieji karininkai klausytų savo tiesioginių viršininkų, o ne partijos agentų. Pulk. Eanes į tris dienas nuyinklavo komunistų jėgas karininkams, atidavė juos teisėjui ir pasodino į kalėjimą. Soares pasiūlė pulk. Eanes prezidento pareigoms. Jis gyventojų buvo išrinktas. Prezidentas pritaria premjero Soares paruoštom ūkio reformoms.

Prezidentas Eanes turi kelias
priemones dabartiniam konflik-
tui spresti. Jeigu politinių parti-
jų vadai nesusitars dėl naujo
krašto premjero, tai preziden-
tas gali paleisti parlamentą ir
šaukti naujus rinkimus. Jeigu
pavyktų susitarti, tai gali pas-
kirti visiems priimtina premje-
rą. Bet jeigu nesiims nei vieno,
nei antro, tai jis gali paskirti
dabartinį premjerą Soares rei-
kalingoms reformoms praveisti.
Kai bus praveistos reikalingos re-
formas ir portugalai galės vėl
turėti pakankamai maisto, dra-
bužių ir darbo, tai tada galės
eiti prie naujų rinkimų. Visi pri-
pažįsta, kad krašto ūkiui reika-
lingos kelios reformos. Dauge-
liui jos nemalonios, bet be jų
negalima persitvarkyti. Gyven-
tojų dauguma nenori grįžti prie
didelio agitacijos laikotarpio, ne
kas nenori grįžti į diktatūrą.
Kiekvienam aišku, kad Portuga-
lija privalo pati visus savo ūkio
reikalus tvarkyti, kad galėtų įsi-
jungti į Europos bendruomenę
ir veikiančias rinkas.

Gali paleisti parlamentą

Prezidentas Eanes turi kelias priemones dabartiniam konfliktui spresti. Jeigu politinių partijų vadai nesusitars dėl naujo krašto premjero, tai prezidentas gali paleisti parlamentą ir šaukti naujus rinkimus. Jeigu pavyktų susitarti, tai gali paskirti visiems priimtina premjerą. Bet jeigu nesiims nei vieno, nei antro, tai jis gali paskirti dabartinį premjerą Soares reikalingoms reformoms praveisti. Kai bus praveistos reikalingos reformos ir portugalai galės vėl turėti pakankamai maisto, drabužių ir darbo, tai tada galės eiti prie naujų rinkimų. Visi pripažįsta, kad krašto ūkiui reikalingos kelios reformos. Daugeliui jos nemalonios, bet be jų negalima persitvarkyti. Gyventojų dauguma nenori grįžti prie didelio agitacijos laikotarpio, ne kas nenori grįžti į diktatūrą. Kiekvienam aišku, kad Portugalija privalo pati visus savo ūkio reikalus tvarkyti, kad galėtų įsijungti į Europos bendruomenę ir veikiančias rinkas.

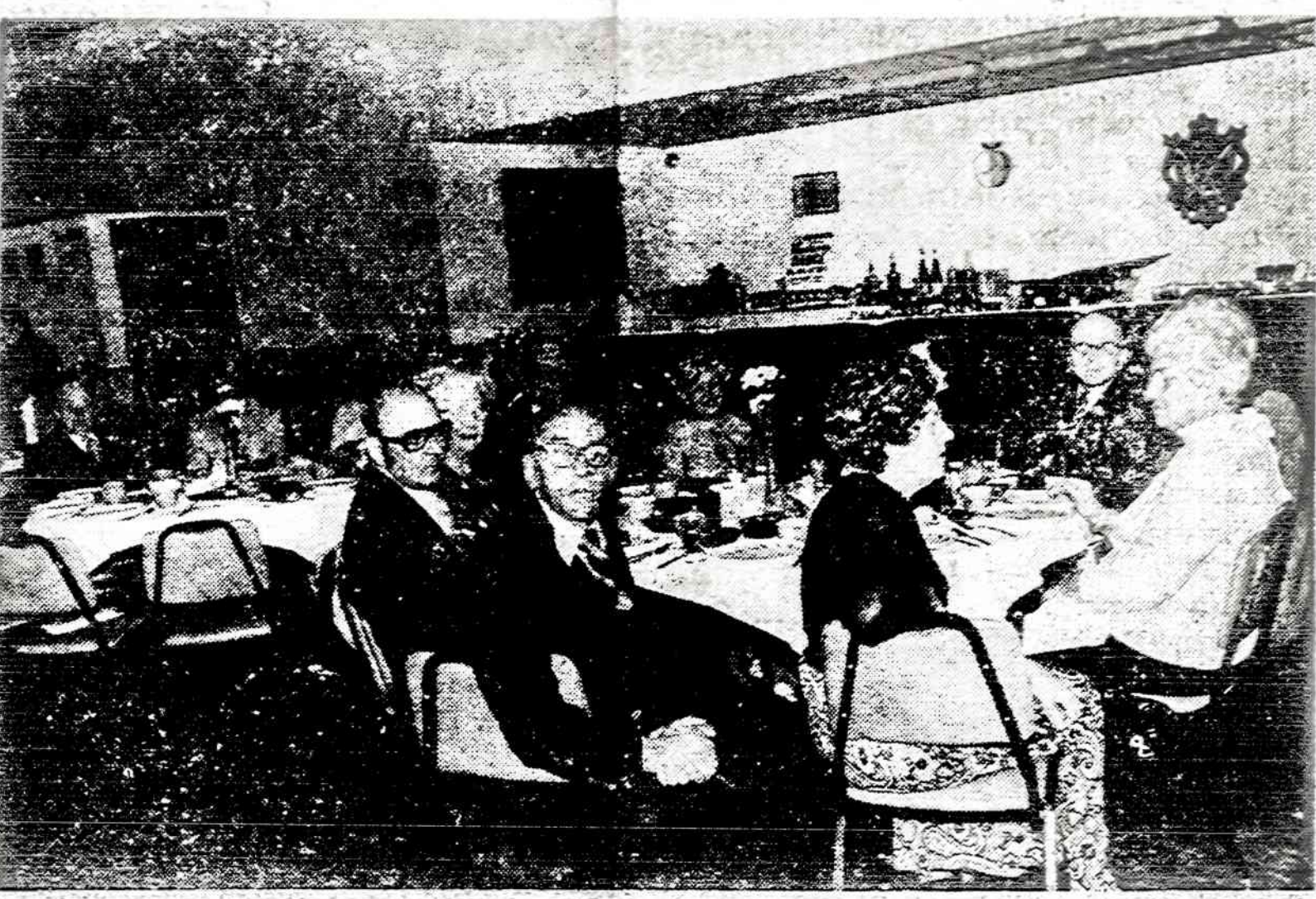
Gali paleisti parlamentą

Prezidentas Eanes turi kelias priemones dabartiniam konfliktui spresti. Jeigu politinių partijų vadai nesusitars dėl naujo krašto premjero, tai prezidentas gali paleisti parlamentą ir šaukti naujus rinkimus. Jeigu pavyktų susitarti, tai gali paskirti visiems priimtina premjerą. Bet jeigu nesiims nei vieno, nei antro, tai jis gali paskirti dabartinį premjerą Soares reikalingoms reformoms praveisti. Kai bus praveistos reikalingos reformos ir portugalai galės vėl turėti pakankamai maisto, drabužių ir darbo, tai tada galės eiti prie naujų rinkimų. Visi pripažįsta, kad krašto ūkiui reikalingos kelios reformos. Daugeliui jos nemalonios, bet be jų negalima persitvarkyti. Gyventojų dauguma nenori grįžti prie didelio agitacijos laikotarpio, ne kas nenori grįžti į diktatūrą. Kiekvienam aišku, kad Portugalija privalo pati visus savo ūkio reikalus tvarkyti, kad galėtų įsijungti į Europos bendruomenę ir veikiančias rinkas.

Gali paleisti parlamentą

Prezidentas Eanes turi kelias priemones dabartiniam konfliktui spresti. Jeigu politinių partijų vadai nesusitars dėl naujo krašto premjero, tai prezidentas gali paleisti parlamentą ir šaukti naujus rinkimus. Jeigu pavyktų susitarti, tai gali paskirti visiems priimtina premjerą. Bet jeigu nesiims nei vieno, nei antro, tai jis gali paskirti dabartinį premjerą Soares reikalingoms reformoms praveisti. Kai bus praveistos reikalingos reformos ir portugalai galės vėl turėti pakankamai maisto, drabužių ir darbo, tai tada galės eiti prie naujų rinkimų. Visi pripažįsta, kad krašto ūkiui reikalingos kelios reformos. Daugeliui jos nemalonios, bet be jų negalima persitvarkyti. Gyventojų dauguma nenori grįžti prie didelio agitacijos laikotarpio, ne kas nenori grįžti į diktatūrą. Kiekvienam aišku, kad Portugalija privalo pati visus savo ūkio reikalus tvarkyti, kad galėtų įsijungti į Europos bendruomenę ir veikiančias rinkas.

Gali paleisti parlamentą

Sen. Frank D. Savickis pagerbti Naujienų suruoštamą banketą Midland Savings and Loan Association turėjo visa stala. Iš kairės: sen. Alfonsas Norky, direktorių John G. Evans Jr., Petra Vilkevič, Frank Woldat ir jų atstovai. Greta jų matome Igną ir Teodorą Serapinų stala su svečiais.

Anwer Sadatas nustebino arabus

BEIRUTAS, Libanas. — Prezidento Anwar Sadato nutarimas nutraukti ryšius su Tripoli konspiracijos valstybėmis ir įsakyti jų atstovams išsikraustyti iš Egipto labai paveikė visus arabų valstybes. Niekas, nemanė, kad jis turės drąsos imtis tokio žingsnio prieš arabus, glaudžiai bendradarbiaujančius su Sovietų Sąjunga. Juos labiau nustebino prezidento Sadato žingsnis, pasakelbas praeitą ketvirtadienį, kai jis įsakė Sovietų Sąjungai ir 4 Rytų Europos valstybėms uždrausti savo konsulatų ir išsikraustyti iš Egipto. Visi žino, kad prezidentas Sadatas norėjo bendradarbiauti su arabų valstybėmis, bet kai jos imasi šmeižto ir nesupranta dabartinės Egipto būklės, tai jis nuo jų nusisuko ir nenori nieko bendro turėti. Aiškiai nustatyta, kad jis turi pilną karų vadybą, parlamentą ir labai platų krašto gyventojų apsitikėjimą. Prezidentas Sadatas neuždarė Jugoslavijos konsulatų, nes Tito vadė panašią kovą Jugoslavijos interesams ginti, kokią šiandien veda Sadatas.

WASHINGTON. — Vartojimo produktų saugumo Komisija uždraudė kai kurių baldų ir namų statyboje vartojamų rūšių klijus, kurie labai jautrūs ugniai ir per keletą metų vartojimo nuo jų 15 žmonių sudegė, o 130 apdegė.

Vaisingos paskaitos

Z. Dautartas, gyvenęs Chesterland, Ohio, pasiskolęs skaidres iš Altos apie genocidą Lietuvoje, laikė paskaitas. To poveikio Ohio Geoga apskr. respublikai priėmė rezoliuciją, kad prezidentas Carteris daugiau rūpintųsi Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvę. Antroje rezoliucijoje prasidėjo JAV respublikų pirmi ninkas skatinti rinkimines platformas kūrėjus įtraukti į Baltijos valstybių laisvės klausimą. ALT-Informacija

Amerikietis Rodezijoje paliko savo kojas

Kalėdoms artėjant, iš Afrikos grįžo jaunas amerikietis Keith Nelson, 26, iš Svamore, Illinois, dabavęs Rodezijos civiliamą karą baltųjų rodeziečių pusėje, kur ir abidvi savo kojas palikęs. Šventai įsitikinęs, kad jo auka buvo vertinga, nes paaukota kovoje prieš komunistinę „Rodeziją“ yra frontinė linija kovoje prieš komunistų imperializmą, pasakė jis spaudos konferencijoje, kurią sušaukė patriotiška Amerikos Saugumo Taryba, susidedanti žymia da limi iš generolų ir admirolų. Nelsono abidvi kojos buvo amputuotos birželio 15 d., jam ginkluoto mediko pareigose su Rodezijos karių kuopa išvykus patruliuoti arčiau Mozambiko sienos, kur užmynė partizanų pakastą miną.

Paklaustas kaip jaučiasi paaukojęs kūno dalis šventinio krašto interesams, Nelson atsakė: „Aš nejauciū, kad tai yra tik šventinio krašto reikalas. Tai mano reikalas, mūsų visų reikalas“. Jis įsitikinęs, kad Jungtinių Valstybių žiauriai nukentėtų, jei komunistams pasisektų užgrobti Rodezijos chromo ir kitų mineralų atsargos kluodus. „Rodezija yra taikinga šalis, norinti gyventi taikoje, bet yra stumtiama stumiamai prie karo“, pasakė Nelson apgailėstaudamas, kad šios šalies žmonės nėra informuoti.

Kisingerio popieriai

Henry A. Kissinger, buvęs nacionalinio saugumo patarėjas iš Valties sekretorius pareiškė, kad jis savo pasikalbėjimų telefonais transkripty neturi, o US Distrikto Teismo teisėjas John Lewis Smith pareiškė, kad „tie rekordai yra neteisėtai paimti ir turėtų būti sugrąžinti Valstybės departamentui. Tikrumoje Kisingeris savo asmeninius raštus ir užrašus (notes) pavedė Kongreso Bibliotekai, kur per 25 metus jie gali būti tikrinami.“

Radio-aktyviųjų medžiagų Illinojuje nėra kur dėti

Chicago. — The Sun-Times baigusi visų 50 valstybių apžvalgą rado, kad jokia kita JAV valstija nėra tolo nėra kaip Illinois apversta tokiais kiekiais radio aktyviųjų, atominių jėginių kurenti sušaudotų atliekų („pelenų“) kuriuos reikia kuo greičiau pašalinti.

Kuo greičiau prezidento Carterio administracija susirūpino, kur ir kaip ko saugiausiai „pašalinti“ sušaudotų bet, dar gana radio aktyviųjų medžiagų masės. General Electric Co. ir kiti mažesniais kiekiais Branduolinių Inžinerijos kompanija pradeda Illinojų paversti branduolinių medžiagų atliekų kapinynu.

Jau nuo 1972 metų didžiuliai sunkvežimiai, pilni atominių jėginių kuro pakuotų medžiagų vienas po kitą rieda per kitų valstybių sienas net tiek toli, kaip Kalifornija ir Connecticut į GE (General Electric) saugyklas prie Norris, Illinojuje, rašo Sun-Times. GE savo sušaudotą atominių kūrą vadina „aukšto lygio“, reiškia dar stiproks radiacijos, ir suleidžia į gilias vandens duobes.

„Sun-Times pridėjo lentelę parodo, kad JAV V-bės turi ne vieną, o 6 tokius „kapinynus“ su parodytomis radiacijos kiekiais, tik prie Morris, Ill., didesnis už visų kitų krūvon sudėjęs: Morris, Ill., 75,000,000 curies; Maxey Flats, Ky., 211,35; Rickland, Wash., 104,309; Barnwell, S.D. 90,205; Sheffield, Ill., 7,744 ir Beatty, Nev., 4,498.

Curres yra saiko ar svorio vienetas branduolinių medžiagų saikėjant.

Viceprezidentas Mondale žino, Jean Mondale, iš Helsinkio nuskrido į Leningradą, kol galėtų pasižiūrėti į muziejiaus me no darbus.

Atleisti 5,200 Zenith bendrovės arbininkų gauna bedarbių pašalpą.

350,000 EGIPTIEČIŲ ISKLAUSĖ SVARBŲ PREZIDENTO PRANEŠIMĄ

Sirijos, Libijos vadus vadina nykštukais,
norinčiais įsakinėti Egiptui

KAIRAS, Egiptas. — Keli nykštukai, suvažinę į Tripolį, nori įsakinėti Egiptui, kai mes turime tvarkyti didelių savo valstybės reikalus, — Tūkstantinei miniai ketvirtadienio popietę pasakė prezidentas Anwar Sadatas. Didžiojo Kairo aikštėn susirinko 350,000 egiptiečių pasiklausyti valstybės galvos svarbaus pranešimo, kad žinotų, kaip krašto reikalai tvarkomi dabar ir kaip viskas bus tvarkoma ateityje. Minioje matėsi keli simtai vėliavų, reiškiančių dabartinę egiptiečių nuotaiką, siekiančią taikos ir darbo.

Prezidentas Sadatas labiau
siai stebėjosi Sirijos prezidentu
Hofez Asadu, kuris ir daly-
vavo Saudi Arabijos vykusioje
arabų valstybių vadų konfe-
rencijoje, kurioje aiškiai buvo
pasisakyta už bandymus siekti
taikos visame Artimuju Rytų
pasaulyje. Tame pasitarime da-
lyvavo ir Jordanijos karalius
Huseinas. Visi ten buvusieji prie-
mė Saudi Arabijos karaliaus pa-
siūlymą. Jordanijos karalius ge-
rai suprato pasitarimo esmę. Aš
laikausi Saudi Arabijoje padary-
tų nutarimų. Aš ėmiausi iniciaty-
vos ir nuskridau į Izraelį tartis
su tos valstybės vadais taikos
klausimais, o čia dabar keli nykš-
tukai bando diktuoti visam ara-
bų pasauliui, kaip mes turime
tvarkyti savo vidaus ir užsienio
reikalus.

Kai Egiptui reikėjo vesti ko-
vą nei vienas iš nykštukų ne-
atėjo į pagalbą, o kai karas buvo
baigtas, dabar jie ir vėl daro
viską, kad prasidėtų naujas ka-
ras. Egiptas nutars, kada jis
norės pradėti karą, pareiškė su-
sirinkusiems egiptiečiams pre-
sidentas Sadatas. — Aš taikos,
o jie siekia karo.

Minios garsiausiai šūkavo ir
savo pasitenkinimą reiškė, kai
jis pasakė, kad siekia ne tik Egi-
ptui, bet visiems Artimiesiems
Rytams taikos ir nenori bendra-
darbiauti su karo kurstytojais.
Egiptiečiai ant savo kailio pa-
tyrė, kas yra karas. Jie žino, ką
reiškia kariuoti. Tuo tarpu Tri-
polin suvažiavusieji nykštukai
dar nepadarė reikalingos Drąsos
karo metu.

Egipto prezidento kalba keliais
atvejais buvo pertraukta labai
garsiais šūkavimais, pritarian-
čiais prezidento Sadato taikos
aštrų lietuvių. Jis smarkiai pa-
tampė visus Tripolį suvažia-
vusius arabus ir pareiškė, kad
Egiptas negali kreipti dėmesio
į nykštukus! Jam svarbi yra
Saudi Arabijos karaliaus nuomo-
nė ir Jordanijos karaliaus ver-
tinimai.

Dabar aiškėja, kad ir Jordani-
jos karalius Huseinas yra kvie-
čiamas į Izraelį taikos klau-
simams aptarti. Egipto ir Jordani-
jos taika gali būti pasirašyta ir
be Ženevos konferencijos.

LONDONAS. — Britų Air-
ways savo minizinkais greites-
niais CONCORDS lėktuvais pra-
deda reguliary oru susiekimą su
Singapore nepaisant Malajijos
protestų. Tą kliūtį tikimasi nu-
galeti pakeičiant oro liniją, ap-
lenkiant Malajiją.

Prezidentas Sadatas labiau
siai stebėjosi Sirijos prezidentu
Hofez Asadu, kuris ir daly-
vavo Saudi Arabijos vykusioje
arabų valstybių vadų konfe-
rencijoje, kurioje aiškiai buvo
pasisakyta už bandymus siekti
taikos visame Artimuju Rytų
pasaulyje. Tame pasitarime da-
lyvavo ir Jordanijos karalius
Huseinas. Visi ten buvusieji prie-
mė Saudi Arabijos karaliaus pa-
siūlymą. Jordanijos karalius ge-
rai suprato pasitarimo esmę. Aš
laikausi Saudi Arabijoje padary-
tų nutarimų. Aš ėmiausi iniciaty-
vos ir nuskridau į Izraelį tartis
su tos valstybės vadais taikos
klausimais, o čia dabar keli nykš-
tukai bando diktuoti visam ara-
bų pasauliui, kaip mes turime
tvarkyti savo vidaus ir užsienio
reikalus.

Kai Egiptui reikėjo vesti ko-
vą nei vienas iš nykštukų ne-
atėjo į pagalbą, o kai karas buvo
baigtas, dabar jie ir vėl daro
viską, kad prasidėtų naujas ka-
ras. Egiptas nutars, kada jis
norės pradėti karą, pareiškė su-
sirinkusiems egiptiečiams pre-
sidentas Sadatas. — Aš taikos,
o jie siekia karo.

Minios garsiausiai šūkavo ir
savo pasitenkinimą reiškė, kai
jis pasakė, kad siekia ne tik Egi-
ptui, bet visiems Artimiesiems
Rytams taikos ir nenori bendra-
darbiauti su karo kurstytojais.
Egiptiečiai ant savo kailio pa-
tyrė, kas yra karas. Jie žino, ką
reiškia kariuoti. Tuo tarpu Tri-
polin suvažiavusieji nykštukai
dar nepadarė reikalingos Drąsos
karo metu.

Egipto prezidento kalba keliais
atvejais buvo pertraukta labai
garsiais šūkavimais, pritarian-
čiais prezidento Sadato taikos
aštrų lietuvių. Jis smarkiai pa-
tampė visus Tripolį suvažia-
vusius arabus ir pareiškė, kad
Egiptas negali kreipti dėmesio
į nykštukus! Jam svarbi yra
Saudi Arabijos karaliaus nuomo-
nė ir Jordanijos karaliaus ver-
tinimai.

Dabar aiškėja, kad ir Jordani-
jos karalius Huseinas yra kvie-
čiamas į Izraelį taikos klau-
simams aptarti. Egipto ir Jordani-
jos taika gali būti pasirašyta ir
be Ženevos konferencijos.

LONDONAS. — Britų Air-
ways savo minizinkais greites-
niais CONCORDS lėktuvais pra-
deda reguliary oru susiekimą su
Singapore nepaisant Malajijos
protestų. Tą kliūtį tikimasi nu-
galeti pakeičiant oro liniją, ap-
lenkiant Malajiją.

Lietuvių bendruomenės ateitis

Net ir bedievis dr. Šliūpas buvo vienas iš lietuviškų parapijų steigėjų. Jis puikiai suprato, kad parapijos taps lietuvių judėjimo mazgais, kad jose kuone visas kultūrinis darbas.

Nedaug suklustume tardami, kad ir šiandienio gyvenimo raidoje lietuviškos parapijos yra vienas iš stumiamųjų veiksnių. Lietuvių bendruomenės apylinkės ir apygardos dažniausiai glaudžiai prie parapijų. Lietuvių klebonai ir vikarai daugiau ar mažiau remia bendruomenišką sąjūdį, tik galia, kad tos lietuvių parapijos mažėja, neretai svetimieji užima lietuvių vietas. Dauguma parapijų, nors mes jas vadiname lietuviškomis, toli gražu, jau nėra tokios: netgi venur kitur vietinė kalba nusveria mūsų gimtąją.

Lietuviai kunigai jau ne visur laikosi tos grynos lietuviškos linijos. Staniukynai, Kaupai, Milukai ir kiti jau baigėsi. Po jų atėję irgi vienas po kito traukiasi amžinastin. Jaunųjų priegaulio beveik nematyti. Kada dirsteliame į kunigų vienybės suvažiavimo nutraukimą, be sidabrų apklotų galvų (arba ir be sidabrų) beveik nieko nematyti. Virpulybės supurto, kada pasvartome, kas bus toliau? Kas bus iš lietuviškų parapijų, kada ir tie žilagalviai pasitrauks pas Dievulį?

Ar dar liks parapijos tokių kunigų, kurie rūpinęsi lietuvių ne tik religiniais, bet ir tautiniais reikalais?

Ar LB skyrė jam paramą ar prieglobstį?

Argi jau taip nėra tu pašaukimų dvasiškam gyvenimui? Argi iš tikrųjų neatsirastų beveik nieko iš lietuviškojo jaunimo?

Jaunimas žiūri, jis seka ir stebi gyvenimą. Ypač besiruošias

stoti seminarijoni ir tapti Dievo ir tautos apaštalu. Tokie labai ir labai domisi dvasiškų gyvenimų, jų einamu keltu, jų mintimis ir darbais.

Deja, čia jaunimėlis dažnai nusiylia. Paskutiniai įvykiai, kai kurių dvasiškų kova už porografią ir okupanto įtakas daug ką atstumia. Samoningai ar nesamoningai klysta tie, skelbiami, kad jaunimas už pataikavimą okupantui (taip vadinamą bendradarbiavimą, J. V.), kad jaunimas palankesnis seksui, negu buvo prieš kiek metų.

Kaip ir suaugusių, taip ir jaunų tarpe visokių atsiranda. Bet tai išimtis. Jos ir likty išimtimis, jeigu vadovybės tinkamai juos įtaigotų. Ir tos išimties pasiteimai mažėję mažėję. Juk nuo įtaigojimo priklauso labai daug.

Taigi, jeigu kuris ir pasiruošęs tapti kunigu, ne ką gali pasiūlyti iš tokių šūvių pro šalį. Įsivaizduokime sau: jaunuolis pasiruošęs kovoti už dorovę, lietuvių, — ir štai tau ir pavyzdžiai...

Silpnėjant lietuviams kunigams, silpnės ir pati Bendruomenė.

Rakštis, labai sunkiai tvarinama, visiems labai aiški: tai da bartinis vadovų laikysena. Vadovų ignoravimas ir neapykanta kitiems, ne taip galvojančioms, kaip jie, vadai, norėtų, — atstūmia nuo Bendruomenės tautiečius. Dėl tos priežasties kiek jau pasitraukė, tikriausiai, tapo pasyviais. Ir kiek trauksis, jeigu ir toliau bendruomeniškasis vieškelis kryps į šonus, o vėžimas, privalsas vėži visus, vėžėjo rankomis išmėtyti į griovius gal padidins geriausių keleivius...

Gyvenimo pajuoka, daugiau nieko! Kada LB kūrėjai skelbė, kad visi turi tilpti po Bendruo-

Dalia Kolbaitė

Gemtovaldis

menės vėliava, išskyrus. Lietuvių okupantui palankius, susilaukė gražios pritarties. Iš tikrųjų, LB buvo pradėjusi kilti, ir atrodo, kad jos mintis juo toliau juo labiau randa pritartį ir organizacijų vadovų ir pačios lietuviškosios visuomenės, tarpe.

Bet dabar „Bendruomenė“ pasikeitė. Dabar jau skelbiama, kad nesvarbu, kiekviena, svarbu, kad ji, Bendruomenė, bus stipri, kad ir negalėdama pasigirti savo narių dauguma.

Reikia, Bendruomenė šia diena susideda iš lietuvių, vienos ar dviejų krypčių. Tai jie yra tie „stiprieji“. Visi kiti neišmanėliai tegul nesimažina. Jie „Bendruomenė“ netinka, jie nesupranta „šių dienų dvasios ir gyvenimo“, lyg tai ta lietuvių „gali kada nors ir kaip nors keistis. Lietuvių yra vienisia, ir bet koks jos smulkėjimas „šių dienų gyvenime“ tik ta, šimtus kartų linksniuojama, lietuvių neišmanėliai.

Lietuvių yra tauta su visais savipapročiais, su savo kalba, su savo kova prieš pavergėją. Ne kokia kova, jeigu prisitaikoma prie aneksoriaus, bet kova prieš jį ir jo užmąčius. Lietuvių lieka lietuvių visur ir visuo, jeigu jis išsilaiko savo sukurty vertybių dizde ir nieško svetimų dievų.

Bendruomenės Tarybos rinkimai jau parodė didžiulį aktyvumą tautiečių sumanymą. Žinoma, argi eis rinkti ir balsuoti lietuvių, jeigu jie nemato kandidatų, kuriais tiki ir pasitiki, jeigu sąrašas yra vienas, nors viešai ir vadovų pripažintas bendru...

Sumenkino suprastino Bendruomenę. Iškelio vadai ieškoti svetimų dievų. Pasidavė įtaigoms iš anapus, tuo užkreidami ir dalį puikių lietuvių patriotų. Paskelbė vadovai kova „bet ne tiems, kam reikia: paskelbė kova savo tautiečiams, dažnai geriau už juos išmanantiems, kaip kaip reikia daryti. Nevisuomet gerai ir išmanyti daug, nes išmonė ne visiems patinka: ir monė patinka tik sava, o kitų mintys — niekas, nes jos ne mano ir negali būti geresnės. Aš tai viską suprantu ir viską žinau... Ar ne?

Apkarpe vadovai Bendruomenę, labai apkarpe. Bet jos nepersikėlė. Gerieji lietuvių ir tapo pasyviais, daugelis likti, kas čia dabar bus? Dangelio akys nukrypo į Reorganizaciją, nes Reorganizacija pasikelbė tiksliai LB mintį: visi su mumis. Nėra nei iškilųjų nei praeikčių. Jeigu tu lietuvių, ateik ir būsi priimtas išiešiotis rankomis. Tik jeigu eis palankus okupantui, tada jau ne...

Taigi, ir vėl Reorganizacija... Ką gi darysi, Kas gi daugiau gali sustabdyti Bendruomenę nuo šilpnėjimo, jei ne Reorganizacija???

Reorganizacija visiems pripažins darbus ir teises. Reorganizacija atsiriboją nuo Lietuvos

A. ZUJUS

IRGI STEBIUOSI

Daktaras A. Giedraitis iš kusiškaitė straipsnyje „Kokia kalba, kokia tauta stebisi, kad...“ „pvz., dvasiško sąvoką vis dar neskiria nuo dvasininko, sudėję nuo sąsatos, duomenis nuo davinio ir t. t.“

As stebiuosi, kad Dr. Giedraitis stebisi tariamam nemokėjimui skirti žodžius dvasiški ir dvasininkas. O kartu su su manim stebisi aname pasaulyje tikrasis lietuvių kalbos žinovas profesorius Dr. P. Skardzius ir šia me, pasaulyje Dabartinės Lietuvių Kalbos žodyno autoriai.

laisvinimo vadovybės ir atstovavimo, tuos politinius reikalus palikdama Amerikos Lietuvių Tarybai (Amerikoje). Reorganizacija turi LB solidarumo ir pinigų rinkimo mėsę: rugsėjo, palikdama vasarį Amerikos Lietuvių Tarybai. Balfas pasirinkęs spalį „Tapkriti“.

Bendruomeniškasis solidarumas „ankščiau bendruomeniškų dorybė. Kada jis apsispaudė, tas ir sumaišytas su žemėmis, nieko gera negalima laukti. Keistas atgal.“

Dar ne visi susivokdame, kaip LB neturi kisti, Lietuvos laisvinimą. Ne taip yra, Gerbiama! Skaitytojai! LB privalo kovoti dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, nes kiekvienas lietuvis įsipareigojęs būti savo tautos ir valstybės apaštalu. Tačiau būtina tenka skirti sąvokas: Laisvinimo veiksniai atstovauja tai kovai, o jeigu yra reikalas, kviečia ir LB atstovus. Tačiau jie vadovai, taip kaip LB vadovauja kultūriniais, švietimo, — visiems lietuvių išlaikyti veiksmais.

Paskutinis mūsų pokalbis prieš gruodžio 11 suvažiavimą konferencija bus. Balfas ir Reorganizacija.

gal, išskyrus tik profesorius B. Lariną ir Ch. Lemcheną (dėl ba, „kokia tauta stebisi, kad...“ „pvz., dvasiško sąvoką vis dar neskiria nuo dvasininko, sudėję nuo sąsatos, duomenis nuo davinio ir t. t.“

Be to, ne „dvasiško sąvoką vis dar neskiria nuo dvasininko“, o „dvasiško SĄVOKOS“, ne „sudėję nuo sąsatos“, o SUDĖTIES ir t. t. (tai, t. t., o ne e, kaip kad kitoje Dr. Giedraitio straipsnio vietoje atspausdinta klaidingai — turėtų būti etc. — jei jau guiti, tai guiti visus svetimus žodžius!).

Manau taip pat, kad geriau būtų ne „Čia pateikti duomenys (ne daviniai!) aiškiai rodo...“, o čia pateikti duomenys, nes tarp žodžių pateikti ir pateikti vis dėlto yra šoks toks skirtumas! Pavyzdžiui, kariuomenėje (Lietuvoje) buvo „Tiekimo Skyrius“, t. y. skyrius, kuris rūpinosi, sakytum, visokių medžiaginių reikmenų pirkimu ir gabenimu, pavyzdžiui, maisto produktų. Pastebėtina: šeimininkės į stalą neša patiekalus, o ne pateikalus (!?).

Lietuvių Kalbos Vadove: teiktai, ia, e, kam linkėti, duoti... Iteikia visus dokumentus; jis man suteikė daug žinių; teikti, a, e, rūpinti, gaminti: šeimininkė patiekė (pagamino) puikus valgius...

Italų imigrantas Marconi New Jersey valstijoje išrado konuso pavidalo vaflių kauselį lediniam kremui, bet, kaip ir daugelis naujovių, pradžioje nesulaukė tinkamo dėmesio.

Tvirtinama, kad dantims valyti šepetėlių išrado kiniečiai 1498 metais ir jo išvaizda nėra pasikeitusi.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

Mokytojų seminarijos direktorius dr. Biliūnas savo kalboje pažymėjo, kad dabar Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje vyksta valstybinio masto istoriniai persitvarkymo darbai, kuriems turime pašvesti visas savo jėgas. Tokiomis sąlygomis būtina, kad Liaudies Seimo sudėtis būtų pilna. Kalbėtojas pažymėjo, kad Liaudies Seimas atliko daug didelių svarbių darbų, kurių yra tiesiog neįtikėtinų. Tačiau pats didžiausias Liaudies Seimo darbas — tai Lietuvos įjungimas į Sovietų Respublikų Sąjungą. Toliau drg. Biliūnas apibūdino drg. Justo Paleckio asmenį, atvaizdavo jo vargingą gyvenimą, jo kovą už darbo žmonių teises ir jų buities pagerinimą. Kalbėtojas drg. Justą Paleckį pavadino Lietuvos Stalinu. Drg. Paleckis visais laikais, o ypač Smetonos priešpaudės laikais, drąsiai ir atvirai užstodavo Lietuvos liaudį. Kada Sovietų Sąjunga Lietuvai grąžino Vilnų, jis, džiaugsmo vedamas, suruošė darbininkijos manifestaciją SSSR atstovybei padėką pareikšti. Jo vadovaujama manifestacija Lietuvos imperialistų ir kapitalistų tarnų buvo išblaškyta, o jam pačiam teko skaudžiai nukentėti. Vėliau prezidentūros sodelyje vieni iškiliumu metu jis drąsiai ir atvirai pareiškė Smetonai, kad pastarasis turis atsistatydinti, nes jo niekas nerinko ir neigaliojo būti vadu.

Ukmergės Profsąjungų vardu kalbėjo drg. Butkus, kuris kvietė visus balsuoti už drg. Justą Paleckį. Dar kalbėjo Liaudies Kariuomenės vardu puskarininkis Antaniškis. Taip pat kalbėjo ir Raudonosios Armijos atstovas. Visų kalbos buvo palydimos nuoširdžiausių ovacijų, jos dažnai buvo nutraukiamos aplovismentais. Kiekviena kalba buvo baigiama socialistiniais šūkais. Šūkius lydėjo Internacionalo garsai.

Mitingas vakar buvo ne tik Ukmergėje, bet ir valsčiuose. Nebuvo to miestelio, kurio gyventojai nebūtų suruošę išpūdingų susirinkimų savo valiai pareikšti. T.

ISRAŠAS IŠ:

„Darbo Lietuva“ 1940 m. rugpjūčio m. 19 d. Nr. 60, psl. 4.

UKMERGĖS APYGARDOJE BUS PAPILDOMI RINKIMAI Į LIAUDIES SEIMĄ

Kaunas, 17, Elta. Vyriausioji Liaudies Seimo Rinkimų Komisija priėmė šį nutarimą dėl rinkimų į Liaudies Seimą:

Remdamiesi Liaudies Seimo pirmininko pranešimu, o taip pat Seimo rinkimų įstatymo (Vyr. Žin. Nr. 715) 51 str., Vyriausioji Rinkimų Komisija nutarė: 1) Nepradėjus eiti Liaudies Seimo atstovo pareigų Joną Abakonį iš Ukmergės Rinkimų apygardos laikyti nustojusį būti liaudies atstovu, 2) Paskirti Ukmergės rinkimų apygardoje 1940 m. rugpjūčio 22 d. papildomus rinkimus vienam atstovui į Liaudies Seimą išrinkti.

PAPILDOMŲJŲ RINKIMŲ TVARKA

Kaunas, Elta. Vyriausioji Rinkimų Komisija praneša:

1) Papildomieji rinkimai išrinkti vieną atstovą vietoje Jono Abakonio, kuris nepradėjo eiti atstovo pareigų, paskirti š. m. rugpjūčio 22 d. Balzuojama nuo 6 val. ryto iki 22 val.

2) Apygardos komisija ir Apylinkės Komisija lieka tos, kurios buvo paskirtos Liaudies Seimo rinkimuose, š. m. liepos 14—15 d.d.

3) Rinkimų apylinkės lieka tos pačios.

4) Vokai ir balsavimui kortelės bus pristatytos apylinkių viršininkams iki š. m. rugpjūčio 19 d. 20 val., ir jie turi išskirstyti vietas apylinkės komisijoms tiek, kiek buvo anksčiau duota. eigu tu žinių nebūtų, tai susitarti su vietos apylinkės komisijos pirmininku.

5) Balsavimo dėžės ir patalpos turi būti parūpintos iki š. m. rugpjūčio 20 d.

6) Rinkikai, neturi pas, gauna balsavimo teisę įrodančius liudijimus. Juos pasigamina ir išduoda vietos apylinkės komisija.

Balsuojant apie tai pažymima pase.

7) Visi Vyriausiosios rinkimų Komisijos ankstyvesni nurodymai paliekami galioje.

Vyriausioji Rinkimų Komisija

ISRAŠAS IŠ:

„Rytinė Darbo Lietuva“, 1940 m. rugpjūčio 24 d., Nr. 70, psl. 1.

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIEŖOSE

2 — NAUJIEŖOS, CHICAGO 8, ILL. — Saturday, December 10, 1977

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant:

DOVANAS - SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st.

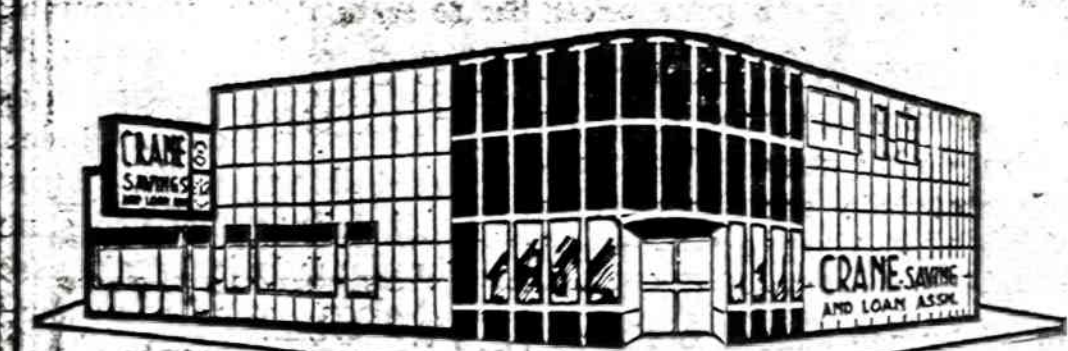
NEW YORK, N. Y. 10022.

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

APPLE VALLEY, Minn. 55124 7707—147 St. Tel.: 612-432-7083
NEW YORK, N. Y. 10003 45 Second Avenue Tel.: AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011 135 W. 14 St. CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 385 West Broadway 268-0068
BRIDGEPORT, Conn. 06610 1888 Seaview Ave.—Tel.: 203-367-2843
BUFFALO, N. Y. 14204 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
CHICAGO, Illinois 60622 2222 West Chicago Ave. BR 8-4966
CHICAGO, Illinois 60629 2501 West 69 St. WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134 5879 State Road 884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111 1042 Springfield Ave. Tel.: 374-6446
FORT WAYNE, Ind. 46808 1807 Beimeke Rd. Tel.: 432-5402
GRAND RAPIDS Mich. 49504 636-38 Bridge St. N. W. GL 8-2256
HACKENSACK, N. J. 07601 112 Main St. — Tel.: 201-342-9816
HARTFORD, Conn. 06106 518 Park St. 246-9473
LAKELAND, Fla. 33801 241 Fourth St. Tel. FO 3-3569
LEXINGTON, N. Y. 12452 Route 13 A — Tel.: (518) 989-6742
LOS ANGELES, Calif. 90022 960 S. Atlantic Blvd. AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06511 1329 Boulevard LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106 698 Sanford Ave. Tel.: 373-8783
PASSAIC, N. J. 176 Market Street GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa. 19122 1214 N. 5th St. Tel.: PO 3-4818
PHILADELPHIA, Pa. 19141 4925 Old York Rd. Tel.: GL 5-9586
PITTSBURGH, Pa. 15203 1307 E. Carson Street HU 1-2750
WAPPINGERS FALLS, N. Y. 12590 Hidden Hollow Apts. Tel.: 914-297-0216
WATERBURY, Conn. 905 Bank Street PL 6-6766
WORCESTER, Mass. 01610 144 Millbury Street SW 8-2848
YOUNGSTOWN, Ohio 44503 309 W. Federal Street RI 3-0440

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

7% Mokama 1 metų Certifikatams. Mažiausia \$5,000 ar daugiau.

6 1/2% Mokama 1 metų Certifikatams. Mažiausia \$1,000 ar daugiau.

5 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Taupmenos padėtos į reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos duoda pelno dividendų už visą mėnesį.

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 3 MĖNESIAI

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:00 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Seštadienį 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais už daryta.

MANTOBOS NAUJIENOS

Winnipege šiemet buvo 30 folkloramos įvairių tautų paviljonai

Lietuvių paviljonas su kultūroje

WINNIPEG, Manitoba. Ka- buvo atidaryti 4 val. po pietų. — Pirmiausiai noriu pa- sakyti, kad Winnipege tautinius paviljonus kuoskaftingiausiai žmonės lankytų, tai Winnipeg miesto Meras-Mayor Stephen Juba (iš Stark Džuba) pasirūpi- no, kad ant Folkloramos pasų (pasportų) voko pirmoje atsklei- džiamoje (voko lapo), vidaus pusėje būtų atspausdintas žmo- nių paakstinimas Folkloramos paviljonus lankyti: "The Folk- lora festival is one of Winni- peg's major summer attractions. It continues to grow in impor- tance each year as the various pavilions serve up a sample of their culture".

Folkloramos paviljonų lankymo tvarka

Paviljonai buvo atidaryti sek- madienį, rugpjūčio 14 d. 4 val. po pietų ir tęsėsi iki 12 val. nak- ties.

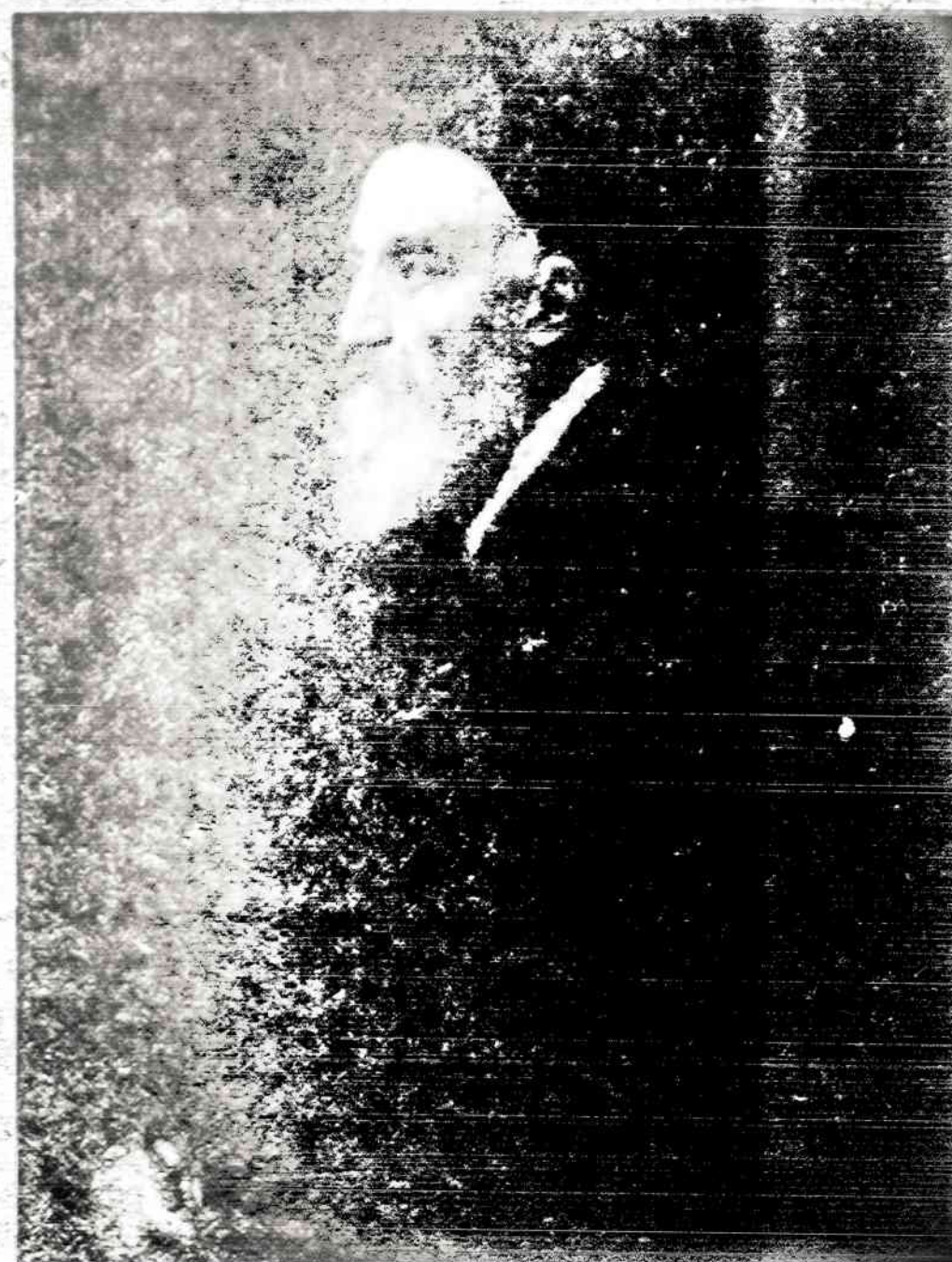
Pirmadienį, antradienį, tre- čiadienį, ketvirtadienį ir penk- tadienį paviljonai buvo atidaryti 6 val. po pietų ir tęsėsi iki 12 val. nakties.

Šeštadienį, rugpjūčio 20 (Tai atrodė mažiausia, bet kultūrin- puskutinė Folkloramos pavil- jonų lankymo diena) paviljonai

Paviljonai buvo sekančių tautų The "Caribbean", The Carib- bean — Cari-Cana, Chinese Pa- vilion, Croatia, Zagreb, Dutch Pavilion, German Pavilion, Great Britain Mug Pub, Greece, Athe- na, Hungary, Budapest, Hunga- ry Lake Balaton, India Pavilion, Irish Pavilion, Ireland Emerald Isle, Israel Shalom Square, Ita- li, Roma, Japan, Tokyo, Libe- non, Lithuania, Vilnius, Phi- lippine Pavilion "Pista Sa Na- yon", Poland, Krakow, Poland, Warsaw, Portuguese Pavilion, Romania, Scandinavian Pavi- lion, Pavilion of Scotland, Ser- bian, Slovakia, Bratislava, Slo- venija, Ljubljana, Ukraine, Kiev, ir Ukraine, Lviv.

Lietuvių paviljono su kultūrijimas

Cia Winnipege Folkloramos paviljonai prasidėjo jau prieš aštuoneris metus ir juo toliau tuo prakilniaus. Lietuviai neat- silieka. Nors lietuvių paviljonas atrodo mažiausia, bet kultūrin- gumu gal pralenkia net kai ku- jonų lankymo diena) paviljonai

TITIANAS — autoportretas

lietuvių paviljone rodomi ne tik žinoma, tėviliams ir senes- bet, jau pradeda daryti pa- čiam paviljone ir rodoma kaip Lietuvoje audžiama ir t. t.

Prisiminus užperėitų 1975 m. paviljoną

Prie progos noriu priminti apie užperėitų 1975 metų lietu- vių paviljoną ir paaiškinti, kad- tais metais į Winnipego lietuvių paviljoną buvo trys lietuviškos atvykusios iš Windsor "Aus- ros" choro dainininkės. Jos gra- žiai įvairias lietuviškas tauti- nes dainas dainavo, net širdį į Lietuvą ten traukiančias. Ir- buvo kartu su tomis daininink- kėmis atvažiuojo du jauni lietu- viai muzikantai iš Windsor, vienas su akordeonu, antras su būbnu — abu gražiai sutarda- mi grojo. Dainoms su muzika susirinkusius linksminant, bu- vo jauku prie vaizų stalo sėdė- ti. Lietuvių mergaičių linksmus balsus ir lietuvių jaunuolių mu- zikantų trenksmingus garsus klausytis.

Prisirengimas 1977 metų paviljonui statyti

Norint žmonių į rengiamą lietuvių paviljoną daug patrau- ki, reikia patraukti paviljoną įrengti, pirmiausiai reikalinga tokių žmonių, kurie yra tam pasisavę. O tokių žmonių ga- lima rasti tik tarp draugių ir savo tautai mylinčių žmonių. O tokių čia Winnipege yra ne- mažai. Taigi ir susidarė gra-

žus būrelis iš jaunosios kartos, žinoma, tėviliams ir senes- niems tautiečiams padedant.

Pradėjus jau kelis metus iš- eilės daug pasidarbavęs ir šių 1977 m. paviljono prirengimą sutvarkė gerbiamas tautietis Eugenijus Kalasauskas. Jis He- lio paviljono svetainėje padė- rė platformą įvairiems Lietu- voje išdirbinčiams, audiniams, laikraščiams, knygoms, paveik- lams, gelėms sudėti į patogią vietą audžiamoms staklėms pa- dėti. Eugenijus Kalasauskas, kartu su Winnipego lietuvių šv. Kazimiero katalikų parapijos klebonu kunigu Justinu Berta- siu nuvažiuojo į Oak Point, apie 40 mylių į žiemakarių, į minėtos lietuvių parapijos va- sarnamį prie gražaus Manito- bos ežero parvežė daug senovės Lietuvos didvyrių — kunigaikš- čių paveikslų. Ir kaip girdėjau, Eugenijus Kalasauskas dar pats atvežė savo daug garsųjų lietu- vių menininkų — pašyčius pa- veikslus ir visus sukabinėję lietu- vių paviljone ant sienos. Bu- vo įdomu pasidžiūrėti.

Garbė ir gerbiama tautie- čiams Stanisloviui ir Julijai Ra- mancauskams. Povilai ir Julijai Liaukėvičiams. Jie paskolino lietuvių paviljonui daug įvairių išdirbinių — rankdarbių, siu- tivinių, piešinių ir visokių žaislų jaunimui pradiuginti. Taip jau ir daugelis kitų lietuvių esą pa- viljoniui paskoline gražių daiktų. Tik galia, kad visų pavar- džių neteko sužinoti. Tai nepa-

minėtųjų prašau man dovaną. Aldona Jančiukaitė audė ir žmo- nės rodė kaip ji audžia. Pane- joną nuykęs, tai negalėjau vis- ką sužinoti. Tik džiaugiuos su- žinojęs, kad olandų tautos — tautietę ponį Grabiene (tai St. James Klegijos mokytojo Juo- zo Grabio motinėle). O vėliau ji buvo nuvažiuos pas profesio- nalę audėją Tamošaitienę dar- daugiau pasilavininti. Tai jau- čius lietuvių, kurie buvo pa- būdama gerai prasilavinusi audė lietuvių paviljone. Susirinku- sėms į lietuvių paviljoną žmo- nės buvo įdomu pasižiūrėti audimo meno. Taip jau lietu- vių paviljone buvo visokių ran- kė išsiuvinėtų pagalvėlių, ran- kiniukų, lėlių — didelių ir ma- žų, net iš medžio išdrožinės- tų figūrų.

O darbštusis Pasaulio Lietu- vių Bendruomenės vienos sekre- torius Konstantinas Strikaitis nuvažiuojo į Portage La Prairie pas tautiečius Povilą ir Juliją Liaukėvičius ir parvežė į Winni- pegą — į lietuvių paviljoną Liaukėvičių lietuvių paviljonui paskolintus senoviskus lietuvių rankdarbius. Ačiū Kostui Stri- kaitiui!

Jis lietuvių paviljoną saugojo

Verta priminti, kad pavojin- giausią apsaugos garbės pareigą atliko drąsieji tautiečiai Pa- saulio Lietuvių Bendruomenės vietos skyriaus pirmininkas Juozas Demereckas ir vyriau- siasis sekretorius Konstantinas Strikaitis. Jie du per visą Folk- loramos savaitės laiką naktimis gulėjo lietuvių paviljone ant grindų, pasidėdus miegamus maišus (sleeping bags) įlindę ir, saugojo lietuvių paviljoną, kad kokie pakvaish vagiškai ne- įstytų į paviljoną, kad nepadary- tų nuostolių, nes lietuvių pa- viljone buvo labai brangių daiktų sudėta.

Lietuvių tautą garsinantis paviljonas

Kaip jau aukščiau sakiau, kad lietuvių paviljone buvo ant sienos sukabinti senovės lietuvių didvyrių — kunigaikščių ir gar- siųjų lietuvių menininkų — pai- sytojų paveiksai. Dar reikia pasakyti, kad tų senoviskų lie- tuvių rankdarbių — išdirbinių buvo visokių: verpiamų ratelių — didelių ir mažų, austinių kas- pinių, ne tik sušėstų, bet ir pa- čiam paviljone buvo audžiami ir rodoma žmonėms kaip juos audia. Tai gerb. tautiečių Al-

donos Jančiukaitė audė ir žmo- nės rodė kaip ji audžia. Pane- joną nuykęs, tai negalėjau vis- ką sužinoti. Tik džiaugiuos su- žinojęs, kad olandų tautos — tautietę ponį Grabiene (tai St. James Klegijos mokytojo Juo- zo Grabio motinėle). O vėliau ji buvo nuvažiuos pas profesio- nalę audėją Tamošaitienę dar- daugiau pasilavininti. Tai jau- čius lietuvių, kurie buvo pa- būdama gerai prasilavinusi audė lietuvių paviljone. Susirinku- sėms į lietuvių paviljoną žmo- nės buvo įdomu pasižiūrėti audimo meno. Taip jau lietu- vių paviljone buvo visokių ran- kė išsiuvinėtų pagalvėlių, ran- kiniukų, lėlių — didelių ir ma- žų, net iš medžio išdrožinės- tų figūrų.

Iš medžio išdrožinėta net įvai- rūsenoviški likerio buteliai su mažomis čerkutėmis. Pagaliau ir maža (apie galiono didumo) medinė alaus bakutė žiūrėto- jus linksmino kalbant apie lie- tuvišką su putomis alaus Lie- tuvoje gėrimą. O tų gėlių, tai vi- sokiausių (su senoviskais vazo- nais) naminių, laukinių bei lie- kinių — visokių buvo.

Lietuvių spauda — laikraščiai

Rugpjūčio 14 d. 4 val. po pie- tų aš jau buvau į lietuvių pa- viljoną nuykęs, norėdamas vis-

ką apžiūrėti, kol Folkloramos paviljono iškilnės prasidės 6 val. po pietų. Tai per tas dvi va- landas laiko aš viską apžiūrė- jau ir, kas mane labiau domi- no, viską apžiūrėjęs užsirašau, ir, štai: lietuvių laikraščiai su- dėti taip, kad būtų galima kiek- vieno laikraščio antgalį gerai matyti. Žinoma, pirmiausia lyg arciausiai mūsų pačių kanadie- čių lietuvių laikraščiai sudėti pirmieji: "Nepriklausoma Lie- tuva", "Tėviškos Žiburiai" (ir amerikiečiai), "Naujienos", "Sandara", "Draugas".

Kazys Beniušs (Bus daugiau)

Didžiausias oktopas pak- liuvo į žvejų tinklus ties Mon- terey, Cal. Jo diametras buvo virš 20 pėdų ir svėrė 110 svarų. 1874 m. prie Alaskos krantų bu- vo sugautas oktopas 32 pėdų skersmens. Šiaip ten veisiasi ne- dideli oktopai: jie sveria apie 20 svarų. Didžiausias moliuskų giminės gyvūnas yra didysis At- lanto skvidas (Squid). Vienas buvo pagautas prie N. Fundlan- dijos. Jo kūnas buvo 20 pėdų skersmens, o atsišakojimai 35 pėdų ilgio, viso 55 pėdos. Jo akys buvo 9 colių skersmens, ma- noma svėrė 4,480 svarų.

J. Burkaus dvi naujos knygos "DU PASAULIAI" —

vienas gerųjų ir kitas blogųjų angelų ir žmonių pasauliai, 444 psl. Kaina \$8.50. "Teresė Neumanaitė", II-ji dalis išleista 1978 m. pradžioje, kaina \$5.00 (I-ji dalis išparduota). Abi knygos yra labai įdomios, visiems lengvai suprantamos ir kiekvienam tikrai naudingos. Abi su persiuntimu US \$13.50, užsakant iš: SODUVA, 809 RAMBLE ST., HOT SPRINGS, AR 71901, USA.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastan- gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SKAMBINKITE DABAR Į VERTINTI JŪSŲ NAMĄ

ERWIN J.

MICHAELS

4637 So. Archer Ave.

(Prie 47-tos)

254-8500

MEMBER MES TAIP PAT PARDUODAME VI- SUS CHICAGOS PRIEMIESCIUS IR RELO 7,000 MIESTŲ JAV-SE PER R E L O

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1899-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiuojančių lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž- nyčios, ištęsti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 43 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografij- jos. Duoti dokumentiniai katalikų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęstos mokyklos, staityklos, ban- kai ir kt.

Norintys iš knygos išgauti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu- vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapelinskas, SIAUBINGIOS DIENOS. Atsiminimai apie- dant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk- lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapelinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išleivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei- kuriančio ir patvariai išsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili- struota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTO LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

M. Žolienko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 60 satyrinių novelių, 199 pusl., kaina \$2.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Au- toriaus pastabuma neapgauna Intuisto ir agitpropo propaganda bei užmaakimiai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTYKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARAIŠTJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Kie ir kitų leidinių yra gausum

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Stellankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridant čekį ar piniginę poraišd.

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASIAUSKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapiai su žemėlapiu ir pavalkais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persiuntimui paštą reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas, ŽEMĖS ŪKIO SVIETIMAS. Studija, iše- ta Chicagoje 1968 metais paties autoriaus išsėmė. Knyga dviejų da- lų: Žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų su- grėjęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonomi- nių ir kultūrinių laimėjimų. Mąstydama, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiulius ir didžiulius savo žemės ūkio kultūros vaisius ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo, tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pa- saulį išblaškyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūki- ninkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi abso- lutiškai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokiu melle Lietuvos žemės parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas būnas — mo- tina Tėvyne Lietuva".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentėlių, kaina tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at- leka didelius darbus. Pirmą, jie pa- deda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda su- kurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėne- sio dieną, neša nuosimčių nuo mė- nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne- ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo idėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istaigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Nauijenos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo gruodžio 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-6100.	
Pingus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Tokiom priemonėm klausimų neišsprendim

Amerikos delegacijos pirmininkas Belgrado konferencijoje, teismininkas Goldberg, išklauses visų sovietų delegacijos pirmininko J. Voronovo aiškinimų, priėjo išvados, kad kas yra kur nors negerai. Voronovas pradėjo aiškinti, kad skundai dėl pagrindinių žmogaus teisių laužymo yra ne kas kitas, kaip kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Jis pradėjo cituoti kelis paragrafus, kurie neleidžia vienai valstybei kištis į kitos valstybės vidaus reikalus.

Pirmininkas Goldberg, atidžiai išklauses Voronovo aiškinimų, paprasčiausio balso ir pasakė, kad mes čia bereikalingai maišome dvi sąvokas, nieko bendro viena su kita neturintias. Nuostatai, liečiant vienos valstybės įsikišimą į kitos valstybės reikalus, tvarko vienos rūšies dalykus, o pagrindiniai žmogaus teisių įstatymai liečia visai kitus klausimus. Helsinkio aktai kalba apie abu dalykus. Ne vieną kartą jam tekė bereikalingai leisti laiką dėl dviejų ar daugiau sąvokų maišymo.

— Man atrodo, kad reikia atsisėsti ir išsikalbėti apie priežastis, kurios neleidžia sovietams gerbti pagrindinių žmogaus teisių. Jeigu sovietų delegacija viena nepajėgia to padaryti, tai gal bendromis jėgomis mes galėsime padėti, — pareiškė susirinkusiems atstovams A. Goldbergas.

Šitos pastabos pakako sovietų delegacijai, kad jos nariai baigtų ginčus Belgrado konferencijoje dienotvarkę nustatyti. Žmogaus teisių klausimą rusai bandė nustumti į konferencijos galą, o vėliau jų nesvarstyti ar nekreipti visai į tai jokio dėmesio. Delegacijos pirmininko pastaba rusams aiškiai pasakė, kad sąvokų maišymas nepadės, kad šis tarptautinė konferencija bus tvarkoma ne pagal vienos valstybės, kad ir didelės, ir gal galingos pageidavimus, bet pagal daugumą balsų. Ką dauguma nutarė, taip ir bus padaryta. Paaikšėjo, kad dauguma nutarė sudaryti atskiras komisijas įvairiems klausimams svarstyti, ir kad tos komisijos tuojau pradės problemas gvildinti. Niekas nuėjo sovietų valdžios įsakymai nustumti į šalį, į patį galą žmogaus teisių laužymo klausimą, bet kai išitinko, kad taip negalės pasiegti, tai ji sutiko svarstyti toje pačioje eilėje, kaip ir kitus klausimus.

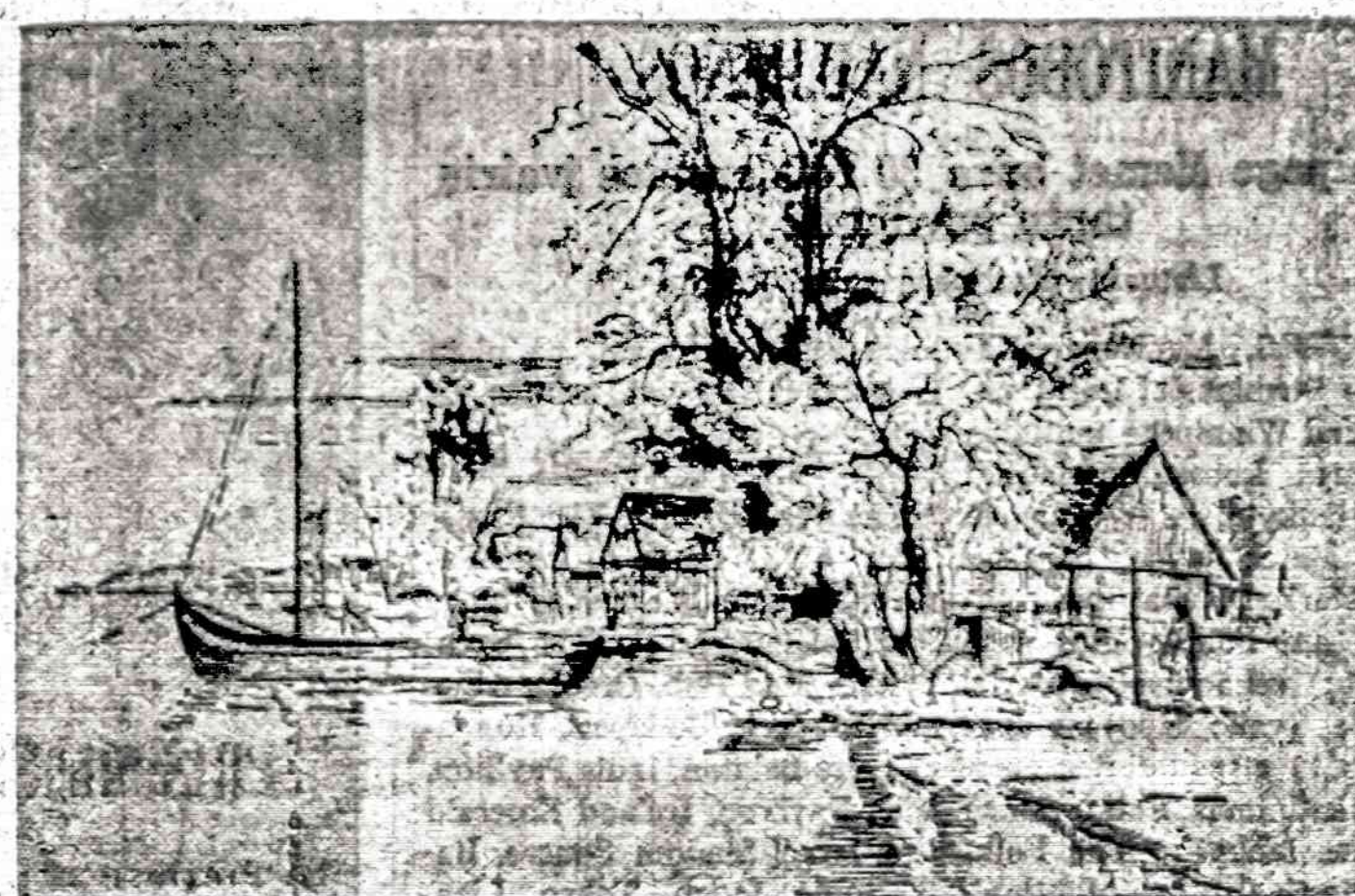
Amerikos lietuviai, kaip ir Amerikos delegacijos pirmininkas Goldberg, pripratę prie Amerikos visuomeninio darbo tarp organizacijų ir istaigų, tiki į pasitarimus ir klausimų aiškinimą prie vieno stalo. Naujai Amerikoje atsiradę politikai, smerkia Amerikos papročius ir jų veikimo būdus, bijo bendro stalo kylantiems nesusipratimams aiškinti. Jeigu būtų atsisėsta prie vieno stalo Amerikos Lietuvių Bendruomenės klausimams spręsti, tai tie klausimai būtų pasidaryę aiškesni ir šandien neturėtų dviejų Bendruomenių. Viena registruota vienoje valstyboje, ir kita, registruota keliolikoje. Abi pusės pripažįsta, kad Amerikoje turi būti viena lietuvių bendruomenė, bet jų vadai nenori sėsti prie bendro stalo ir išsiaiškinti nuomonių skirtumus. Reorganizuotieji ir registruotieji pasitarimų nebijo, jie kelis mėnesius jų laukė, bet barzdukiniai į jokių pasitarimų nenorėjo eiti. Jie mano, kad jie galės savo valią primesti visiems lietuviams su jais visai nesitarus.

Isitinkę, kad ponas Dievas jiems vieniems išmintį sukrėtė ir pakaušį, jie ir toliau eina skaldymo, nepamatytų kaltinimų, šmeižtų, moralės smukdymo, dorovės normų laužymo ir visuotino nuosmukio keliu. Pirmiausia jie pradėjo kaltinti Naujienas, kad jos nelietuviškos, kad jos kelia tokias problemas, kurių jums kelti nereikėtų; kad jos gina neapginamą lietuvišką organizacijų teises ir neleidžia naujiems politikams visiems lietuviams primesti savo valios. Naujienas jie išbraukė iš lietuviškų laikraščių sąrašų, manydami, kad tuo pribaisgs seniausią lietuvišką dienraštį. Jie visai nekreipė dėmesio į tai, kad ne jie Naujienas įsteigė ir ne jiems Naujienas uždaryti. Naujienų leidėjai turi tokias pačias teises savo nuomonei pareikšti, kokias turi ir jie. Nežiūrint į jų strateginius planus Naujienoms pakenkti, Naujienos ir toliau eis ir kels vadų bei vadukų naudojamus metodus lietuvių vienybei ardyti, dorovei smukdyti ir lietuvių charakteriui žeminti.

Naujieji politikai priėjo išvados, kad "Sauja skatiku" yra pats geriausias literatūros kūrinys, kurį lietuviška plunksna praeitais metais parašė. Jie ne tik patarė "Saują skatiku" skaityti, bet ir marionetui autoriui davė tikslinę už gerai "padarytą darbą". Mums atrodė, kad tai yra pornografinis darbas, kurio net ir didžiausi lietuvių tautos prieštai nebūtų paleidę į pasaulį. Naujienas kaltina, kad jos kliudo marionetams pornografiją pasipigauti. Sako, kad mums nereikėjo kenkti marionetams gerėtis ir tokia literatūra. Nuklydę į pornografiją ir "Striptyze" ir vėl Naujienos negeros.

Iki šio mėto naujieji politikai puolė Naujienas ir protesto balsą keliančius krikščionis ir katalikus, bet ši kartą jie pradėjo pulti ir lietuviškų parapijų kunigus. Jiems pavyko koją įkelti į Amerikos lietuvių kunigų Vienybę. Lietuviai kunigai turėjo gana stiprią organizaciją, kurios suvažiavimuose aptardavo pačius svarbiausius lietuviško gyvenimo reikalus. Nauji politikai norėjo įsibrauti į visų lietuviškų organizacijų vadovybę. Jiems patinka kontroliuoti tų organizacijų finansus ir primesti nariams savo valią. Praeitame kunigų Vienybės seime nauji politikai pasmerkė "kai kuriuos kunigus". Jie konkrečiai nenurodė, kurie kunigai ši kartą nusikalto ir nepasako, ką jie blogo padarė. Jie kaltina "bendrąs bruožas". Kaltina Amerikos lietuvių vienuolynų puolimu.

Jie kaltina "kai kuriuos" lietuvių kunigus vienuolynų puolimu. Jie nepasako, kaip tie lietuviški vienuolynai buvo "puolami" ir neprasitaria už ką, bet rezoliucija tvirtina, kad "kai kurie kunigai" puolė vienuolynus. Kad vienuoliai leidžia pornografines knygas, kad mari-

Ant Kuršių kranto...

LIUDAS DOVYDENAS

PUSBALSIU KALBANT

(Tęsinys)

Užbaigai Vito gyvenimo. 1941 m. vasarą, rodos, liepos pabaigoje, Martinio kviečiamas Kau- ne, užsukau pas jį. Radau Vitą nuo vokiečių ir rusiškų besilapstantį. Kita diena jam nunešiau antklodę ir keletą šimtų markių. Jis, Vitas, pasakojo, kaip jam, kriukui pasiramstant, elgetos skuduruose, pavykę iš Vilniaus išsmukti. Aš jam siūliau arti mano uošvio namų nušalioje sodyboje apsigyventi, kol ataus aistra šaudyti gestapai ir mūsikiams taktininkams.

Vitas abejojo, ar nuošali sodyba būsimai saugi. Miestas jam visada artiau širdies. Be to, Vilniuje jo šeima likusi be jokios užvejės, be išteklų. Martinonis ir aš pasižadėjome paremti šeimą, bet jis, visada kažin kaip svajingas, į tolį žiūrėdamas: "Kaip gi aš be Vilniaus..."

Ilgokai užtrukusi slogia tylą nutraukdamas, Vitas papasakojo trumpais žodžiais, kaip jam, sugrįžus iš Sovietų, buvę nuostabai atsisrasti Vilniuje. "Rytą anksti išėjau, sakysiu, tokia mažą kreivą gatvę. Aš ne sentimentalus. Ir girdžiu savo žingsnius. Ir man regis, sakysiu, aš tik tada pajutau, kad aš gyvenu, Girdžiu savo žingsnius. Taip niekad nebuvo nei Maskovoje, nei

Petrograde, nei — Leningrade". Vitas nuėjo prie lango, pataisė jį, Martinio kviečiamas Kau- užuolaidą. Kai po kiek laiko jis man ilgai spaudė ranką atsisveikinant, man kažin koks siaubus nujautimas sulaukė žodį, kuri taip baisiai norėjo ištarti: "Gėbėkimės!" Tyliai jam pasakiau: "Saugokis!"

Būtų pravartu paskutinį pasikalbėjimą su Vitu atpasakoti. Tai tviekstų šviesa ant jo beveik mistiško pasiklikimo Vilniuje, kai jis ir šeima, rodos, galėjo pasitraukti. Bet jo šeima gyvena Vilniuje. Ką ji į tai? Jo dvi dukreles, 1942 m. ir moną Vilniaus gatvėje sulaukė saugumo agentai. Ji, Vitienė, su dukromisėjo pasvyra, pasislėpusi priemiesčio rūsyje. Agentai gerumu prikalbino šį 8 metų mergaitę nuvesti pas tėtą. Nuvedė.

Po kelių dienų Vitą talkininkai ir įsakytojai Vilniuje sušaukė.

Mūsų tauta ne lengva ranka šaudė, žudo. Nedera girtis, bet mūsų žmogus — lietuvis jau daug metų stebi — kenčia svetimųjų mirties sprendimus, Mes lyg nušaliai stovėjome; bausmės, mirties sprendimų aistra degė pavergėjai. Mums gal ir tikros Girdžiu savo žingsnius. Taip niekad nebuvo nei Maskovoje, nei

jonai leidžia iš Marijos tyčiotis, kad jie neleidžia apkaltintiems kunigams atsakyti į nepamatuos kaltinimus, tai jie nieko nesako. Dėl šio nepamatoto kaltinimo nuširdus katalikai rašo Naujienoms. Jau turime kelis rašinius ir apie paskutinę kunigų Vienybės nepamatotą rezoliuciją. Kataliko ateitininko pasirašytą rašto pradžia spausdinsime rytojaus dienos Naujienose.

Šitokiais metodais nauji politikai tikslu nepasieks. Prieš tokius metodus protestuoja didelė dalis katalikų. Lietuviams toki kovos metodai nepriimtini.

Bausmė — laisvės apsaugos priemonė. Vergijoje teisė spręsti iš mūsų buvo atimta pavergėjų. Bausmė ir atleisti didelė ir sunki žmogaus privilegija. Vergams, sektantams tai yra tamsi aistra. Valdovų teisės pajutimo, kurio vergija, dar gi ilga vergija, mums nepaliko. Mirties bausmė 1919 metais visu smogiančiu graudumu pajutau, kai plk. Glovackio (vėliau generolo) įsakymu buvo sušaudytas mok. Pėkelūnas. Jis mūsų mokykloje dvejus metus tyliu atkaklumu, be knygų, be popieriaus rūšio kė. Niekad neišdyla jo ramių bal su pasakota Lietuvos istorija, jo beveik mergaitiškas veidas paurausdavo, ėmus jam pasakoti, kaip mes būsim nepriklausomi, turėsim savo teismus, policiją kalbės lietuviškai, choras giedos (jis pats giedojo bažnyčios choro, mano brolio mokomas). Kai tėvas, grįžęs iš klebonijos, su ašaromis papasakojo, kaip stebėjosi kun. Kuzmickas tokiu aklu, tokiu bausiu lietuvių pasirodymu! Mūsų namuose ir visoje apylinkėje, kuri pažino mokytoją, ilgai tvyrojo slogus gedulas.

Ta pačia proga, man rodos, generolo Glovackio senatvėje atžarus sudavatkėjimas buvo sąžinės balso aidas, iškilęs pusiausvyros neišbalansuotam charakteriui.

1940 m. rudenį pas mane Vilniuje atvykęs mokytojas papasakojo, kur, kaip gen. Glovackis ganas banda, apsiželdęs barzda, ilga sėrmėga apsiakuduriavęs. Dvi savaites svarstiau: gal būt, metas mūsų laisvės kovų epą atšaukti krauju pašaukti bausmę? Susilaikiau. Ne svetimųjų pagalba ieškoti atpildo. Ir taip gen. Glovackis ir išliko prie klaučių bandos, kol atėjo vokiečiai. Kaip įtikinai mokytoja, man pranešusi, palikti prie bandos gen. Glovackį bolševikmečiu, atsiras epizodas.

(Bus daugiau)

A. J. KASULAITIS

KOVOTOJO PORTRETAS

MYKOLO KRUPAVIČIAUS 92 METŲ GIMIMO IR 7 METŲ MIRTIES SUKACTI MININT

(Tęsinys)

Krupavičius buvo tarsi gimęs grumtynėms. Visas jo ilgas gyvenimas nuo pat ankstybosios jaunystės iki gilių senatvės praėjo grumtynių ženkle. Gal tokia yra didelių žmonių, didelių veikėjų lemtis — per grumties ir kovos ugnį nešti aplinkai savo kūrybinio genijaus dovanas. Gal tai yra mažytė atšvaita tos didžiosios Kalvarijos Kalno. Paslapties — be Kryžiaus nėra Priskelimo be, paguodos nėra nuopelno, be kovos nėra Gėrio laimėjimo.

Mykolas Krupavičius visuomeninis charakteris, kovotojo būdas pradėjo formuotis jau vaikystės metu. Igiškėlių mokyklą belankydamas 8—9 metų berniukas jau jautė tiek carinės okupacijos žiaurumus, tiek lenkiškosios kultūros brukimą, tiek tautinę skriaudą apskritai. Lietuviškų knygų ir laikraščių platinimas, antirusiškų proklamacijų lipinimas ir kitokis skleidimas, caro paveikslas į skiautes sukupojimas, mokykloje su draugais lietuvių kalbos vartojimas — tai pradžia Krupavičiaus sąmonės atsisiklaidimo netiesiai, jau sąmoningas apsisprendimas kovai.

Sis vaikystės laikotarpis buvo ir jo socialinio teisingumo ugdymo pradžia. Senelio pasakojimai apie dvarininkų darbus, skriaudas valstiečiams buvo tokių įtaigūs, jog Krupavičius visą savo gyvenimą liko

socialinio teisingumo bekompromisinių gynėju. Liko ir meilė valstiečiams — lietuviui, nepakanta pono — lenko. Net ir pats pono žodis Krupavičiaus žodyne toliau nefiguravo, išsiskyrus tai specifinei istorinei žmonių grupei vadinti.

Krupavičiaus kovotojo charakteris buvo toliau formuojamas Veiverių mokytojų seminarijoje, į kurią jis pateko vos sulaukęs 15 m. amžiaus. Čia jis pateko į dar aštresnę ir lietuviškesnę bei tikybos atžvalgų priešiškesnę aplinką. Rusinimas čia vyko planuotai ir pilnu tempu. Katalikų tikybos nebuvo mokoma jau eilę metų, nes neatsirado kunigo, kuris ją mokintų rusų kalba. Jaunasis Mykolas, tyros sielos lietuvininkas, čia greit susirado draudų, nemažai mokinių buvo kaip jis patys lietuvių, lietuviškai auklėti. Tarp savęs jie tesikalbėjo lietuviškai, mokytojų neklausydami skaitė lietuvišką spaudą, platino atsisaukimus ir dar kitokius dalykus išdairindavo vis lietuviškesniam laui. Ir tai nebuvo vien jaunuosioji prajava energijai išlieti ar nuoboduliiui nuvaikyti. Tai jau buvo gana sąmoninga tautinė kova — kova už savo lietuviškumą, už prigimtines teises, turėjusi ir politinių atspalvių. Kova pavoja, nes už ją nevienas kasmet būdavo neceremoniškai iš mokyklos, pašalinamas ar kitaip skaudžiai baudžiamas.

Veiveriuose tarp kitko brendo ir namuose ugdytas, prigimtas tautinis sąmoningumas. Grumtis su aplinka, su asmenybe, dusinančiomis įtakomis, su lietuvių žudančiais elementais nusitęsė ir į Seinų kunigų seminariją. Kunigų seminarijos rodo turėtų būti romumo, taikos, švelnumo vietos,

bet ne tuoliaikinėse aplinkybėse. Pačio Krupavičiaus žodžiais "kova buvo atvira ir gana atkakli" (M. K. Atsiminimai, 125 psl.). Seinuose klierikas Mykolas, jau subrendęs vyras, pradėjo rodyti gero vado ypatybes, ne tik pats kovodamas pavojaingą kovą su lenkais už lietuviybę, bet toje kovoje jau vadovaudamas ir kitiems, planuodamas žygius, ruošdamas planus.

Petrapičio Dvasinės Akademijos metais Krupavičiui buvo ramesni, nors aplinka virė ir kunkuliavo. Ir čia jis toliau išliko į vadus. Netrukdomas kasdieninės grumties jis gilinosi teologijos moksluose, plėtė visuomeninės veiklos akiračius (darbas su lietuvišiais Talinne), studijavo politinius mokslus tiek teoretiskai, tiek praktikoje. Čia jis atvėrė save ir krikščioniškajai demokratijai.

Tačiau palyginti ramus dvasinių studijų laikotarpis buvo tik tarsi tyla prieš audrą. Audra gi prasi- veržė visą savo jėga ir baismu porevoliuciniame Voroneže, į kurią jis pateko jau kunigu, kapelionu gimnazijoje. Buvo jau mokslus baigęs, subrendęs vyras, turis visuomeninio stažo ir visai gerą politinį-teorinį pažinimą.

Ir kovos laukas čia atsisiklaidė naujas. Jei jaunystės metais jis kovojo už lietuviybę su rusų okupantu ar su vyresniojo brolio besistasančiu lenku, Voroneže Krupavičius pirmą kartą susirėmė su broliu lietuviu. Kovos tikslas toks pat — tikyba, tautybė, visuomeninis idealas, tautos reikalai. Tik šalia praprastų priešininkų atsirado ir neįprasti — tautiečiai, lietuvių — kitų politinių partijų, kitų religinių pažiūrų, kitų pasaulėžiūrinių išitikinimų.

Trumpas Voronežo laikotarpis apskritai Krupavičiaus kovotojo brandoje buvo tarsi pasirošimo at- baiga. Čia jis ne tik išsiskleidė savo sparnus, kaip kalbėtojas, visuomenininkas, krikščionių demokratų politikas, bet kovotojas už savo idėjas greit suvokė naujų kovos metodų reikalingumą bei svarbą ir pradėjo juos naudoti. Šalia organizacinio ir auklėjamojo — pedagoginio darbo Krupavičius čia būdamas pradėjo gausiai rašyti (plunksnos kova) bei spręsti lietuvių pagėlių materialines problemas (socialinė kova). Čia jis turbūt pirmą kartą pamatė, jog ir brolis lietuvis gali būti apakintas fanatizmo ir neapykanos, net virsti tautos ir tautiečių išdaviku. Jį juk išdėvė mirti ne kas kiti, tik jo mokiniai — lietuviai, apakinti religinio ir politinio fanatizmo. Tiesa, ir iš mirties jį išgelbėjo jo mokiniai — lietuviai.

Voronežinis gyvenimas Krupavičiui įdiegė ir gilų tikėjimą į tinkamą jaunimo religinį, tautinį ir pasaulėžiūrinį auklėjimą. Ką sėsti, ką pjausti filosofija bei apskritai jaunimo potencialą jam liko reikšmingais faktoriais. Jis ir sąvame testamente pasizada melstis, kad lietuviškasis jaunimas išaugtų gerais lietuvių ir katalikais, bei kovotojais.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRASTI "NAUJIENAS"

DR. R. G. BALUKAS
MAUSEKIIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
P. Juna ligonius pagal susitarima
Jei neaplaupia, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
LIGOSTU IR SLAPUMO TAKU
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klijnikos
Medicinos direktorius
1938 S. Hanheim Rd., Westchester, IL.
VALA DOS: 3-9 darbo dienomis ir
kau antra seštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
AUSERIIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., LU 5-2670
Valandos pagal susitarima. Jei neap-
laupia, skambinti MI 3-0001.

TEL.: BE 2-5893
FR. A. R. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE AKIU LIGOS
1907 West 163rd Street
Valandos pagal susitarima.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2418 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis Prilako akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarima. Uzdaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradi, 1-4 popiet.
ketvirtadi, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU Ligos.
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadi-
niais 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
pagal susitarima.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. ban-
dazai. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniai 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: P.R. 8-5084

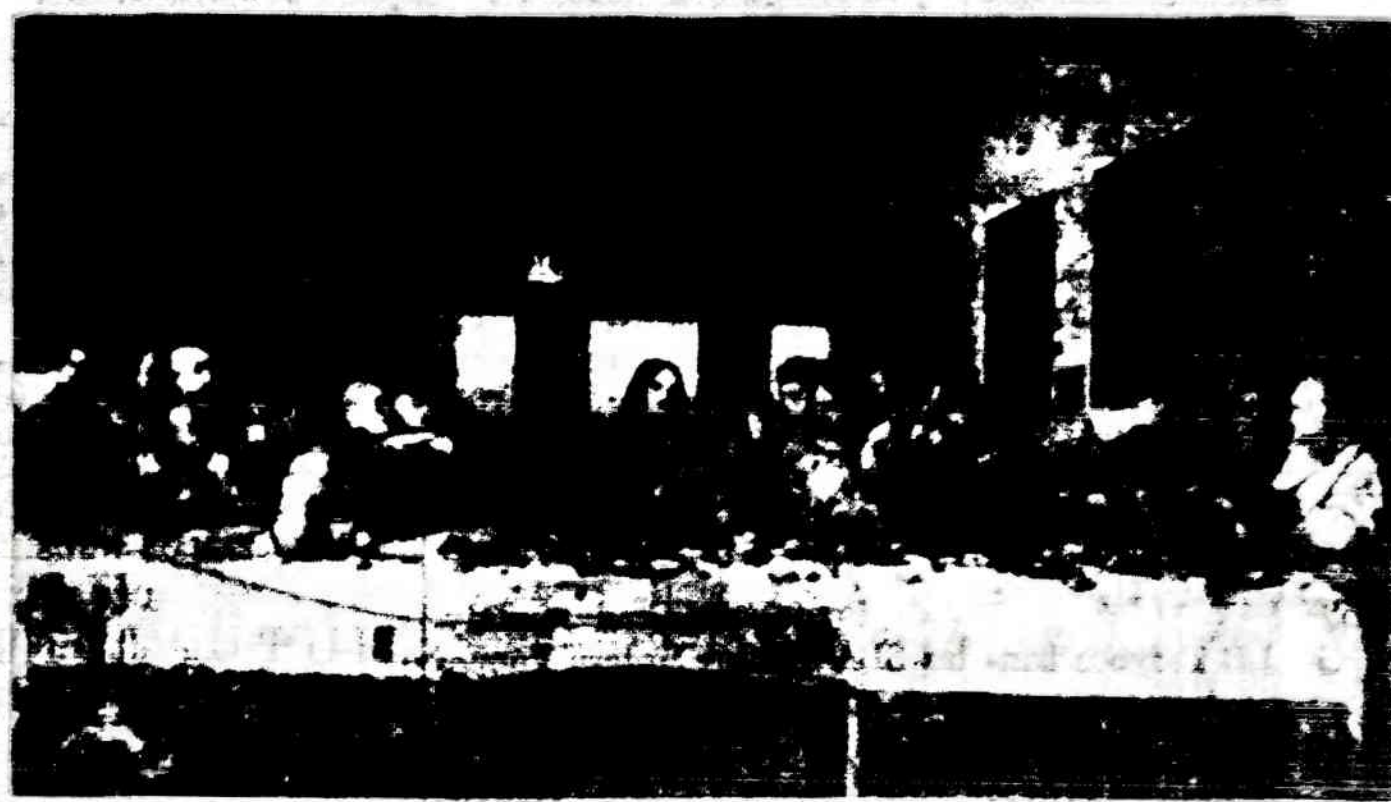
Gelės visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Naujoji Barbaros ir Gene Drishly
krautuė.
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apsauga
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIOJŲ SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 12:30
- 1:00 val. popiet. Seštadieniai
ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Vedėja Aldona Deakus
Telef.: HEMlock 4-2412
7159 So. MAPLEWOOD AVE,
CHICAGO, ILL. 60629

DR. R. G. BALUKAS
MAUSEKIIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
P. Juna ligonius pagal susitarima
Jei neaplaupia, skambinti 374-8004.

Leonardo da Vinci "Paskutinė Vakarienė"

ADVOTATA BAGOCIŲ PRISIMINUS

Rašo Povilas P. Dargis, SLA Prezidentas

Gražus yra paprotys prisimin-
ti ankščiau netekusius. Ypač ne-
galim pamiršti tų, kurie savo
darbais paliko mums neišdildo-
mą pavyzdį.

Toks buvo Advokatas Fortu-
natas Bagočius, buvęs SLA pre-
zidentas daugelio organizacijų
žymus darbuotojas, miręs Bosto-
ne, Mass., 1951 m. gruodžio 7 die-
nį. Jis šandieną jis gyventų mū-
sų tarpe, tai dabar būtų 90 me-
tų amžiaus, nes buvo gimęs 1887
 metais, vasario 1 d.

F. Bagočius buvo kilęs iš Že-
maitijos (Kretingos apskr.).
Mao rodosi, kad jis pasižymėjo
visomis žemaičių teigiamomis
ypatybėmis: buvo draugiškas,
nuoširdus, atviras ir atkaklus
savo užsimojimuose ir darbuose.
Gunkiais aplinkiniams keliais pa-
teko į Ameriką. Iš Lietuvos, be
lėšų, jis išvažiavo 1901 metais,
dar vaiko amžiaus. Po trejų me-
tų kelionių po švėtinus kraštus,
1903 m., žemaitiškų užsispyri-
mu, jis pasiekė savo kelionės
tikslą - Ameriką.

Anksti metėsi į lietuvišką dar-
bą, o kartu griebėsi knygų ir
mokslų. Tokiu pačiu pasiryžimu
jis baigė Bostono universitetė
teise, buvo viešuoju notaru, tei-
sėju, o vėliau advokatu iki gyve-
nimo pabaigos.

Iš Lietuvos atvažiavęs į Ame-
riką greitai išgirdau apie Bago-
čių, kuris keliolika metų gyveno
Pittsburghe, čia baigė Pitts-
burgh Academy, čia plačiai vei-
kė lietuviuose, ypač SLA ir
"Aukščiausioje Prieglaudoje Lie-
tuvų Amerikoje", palikdamas
savo veiklos ryškius pėdsakus.

Savo karštomis kalbomis suge-
bėjo išjudinti lietuvių kurti
kooperatyvus, krautuves, įvai-
rias draugijas, tautines kapines.
Vėliau jis išvyko į Bostoną.
Pirmojo pasaulinio karo metu
tarnavo Amerikos armijoje lei-
tenantu. Pittsburghu niekad ne-
nutraukė ryšių. Buvo pamilies šio
kolonijos lietuvių, o taip pat
čia jį viliojo širdis... Vedė pits-
burghietę Birutę Kazlauskaitę
ir kas vasarą su šeima pralei-
davo atostogas uošvio Kazlaus-
ko ūkyje, arti Pittsburgho.

Tai čia man ir teko su dav.
F. Bagočium arčiau suėti ir pa-
žinti. Žinojau jo veiklą ir nuopel-
nas Lietuvai atstatyti. Lietu-
vos ministerio Jono Vileišio pak-
viestas jis važinėjo po lietuvių
kolonijas ir savo prakalbomis
skatino tautiečius pirkti bonus
- Lietuvos valstybės paskolos
laktus.

Dėjosi prie visų lietuviškų dar-
bų. Labai pergyveno Lietuvos
okupavimą. Gera atsimenu jo
kalbos žodžius, tartus Pittsburg
he, minint Vasario 16-ją. Jis
priminė, kad nežinint kiek il-
gai truks okupacija, tačiau Lie-
tuva atgaus laisvę, jei tik mo-
kėsime vieningai dirbti tautos
laisvei atgauti. Jo kalba sukėlė
dideį entuziazmą ir visi klau-
sytoja kraštai plojo, o kartu
sudėjo stambias sumas kovai už
Lietuvos nepriklausomybę.

Visuomenė, vertindama F. Ba-
gočiaus sugebėjimus ir patrio-
tizmą, išrinko jį į Amerikos Lie-
tuvų Tarybą ir į BALFo centrai
direktorium.

Anksti jis pradėjo reikštis Su-
sivienijimo Lietuvių Amerikoje
veikloje. Jau 1908 metais jis
buvo išrinktas Susivienijimo pre-
zidentu, bet nuo tų pareigų at-
sisakė, paaiškęs, jog tose pa-
reigose reikia turėti JAV pilie-
tybę, o tada tos pilietybės jis
dar neturėjo. Pagaliau SLA pre-
zidentau jis tapo 1934 m. ir juo
iki 1942 metų.

Jis ne kartą man sakęs, kad
artimiausiais jo širdžiai yra Susi-
vienijimas. Stengėsi ne tik di-
dinti SLA eiles, bet kartu nariuo-
se skiepyti Susivienijimo idė-
jas, ugdyti broliškumą ir vieny-
bės jausmus. Tas matyti iš jo
žodžių, sveikinant narius su nau-
jais 1936 metais. Tada jis ra-
šė: "Visada atminti, kad SLA
yra mūsų, Amerikos lietuvių,
respublika miniatiūroje, kad vi-
si nariai yra lygiateisiai pilie-
čiai, nežinint ir skirtumus jų po-
litinių, ekonominių arba religii-
nių persitikrinimų arba pažiūrų,
ir kad toks nuomonių skirtumas
yra ženklu mūsų narių intelek-
tualinio tobulumo, ir kad smer-
kti vieni kitus už tai, kad mes
skirtingų nuomonių, yra tikrai
ženklų protiško nepribrendimo
ir netolerancijos".

Jo žodžiai, kad SLA yra didžio-
ji Amerikos lietuvių bendruo-
menė, visada bylosianti ateinan-
čiom kartom apie atliktus dar-
bus tautos labui, ir posakis, kad
Susivienijimas yra Amerikos
lietuvių respublika, yra giliai pri-
giję mums ir jais mes vado-
vaujamės savo veikloje.

Artimas jam buvo ir spaudos
darbas. 1913 m. jis buvo "Ke-
leivio" redaktoriaus padejėju.
Bendradarbiavo Tėvynėje, Nau-
jienose ir kituose laikraščiuose.
F. Bagočius labai pasižymėjo
organizaciniais gabumais ir tu-
rėjo talentą kalbėti miniom. To
dėl jis sėkmingai darbuosį lie-
tuvų visuomenės tarpe ir buvo
įgijęs jos didelį pasitikėjimą.
Buvo gilus demokratas, liberali-
nių pažiūrų, o kartu sąmoningas
Lietuvos patriotas, rodęs mei-
lę tėvynei ne tik žodžiais, bet
ir darbais. Gerbė kitų pažiūras
ir išitikinimus.

Buvome geri bičiuliai. Paži-
nėjęs jį ir artimi draugaudamas
pamačiau, kad F. Bagočius yra

VLIKO VALDYBOS PRANEŠIMAS SEIMUI

St. Petersburg, FL, 1977 m. gruodžio 3 d.

(Tęsinys)

Bus paliečiamos tik tos jos nau-
jos apraiškos ir tie Vliko valdy-
bos darbai, kurios dėjos ir ku-
rie šiais metais teko atlikti dau-
giausia Belgrado konferencijos
plotmėje. Kaip matysite iš toli-
mesnio dėstymo, Vliko valdybai
pereitais metais prisėjo, kiek
leido gyvenamojo meto sąlygos
ir mūsų pajėgumas, kreipti di-
žiausias dėmesys ir skirti dau-
giausia energijos jau į paminė-
tas tris veiklos sritis: valsty-
bingumo gyvastį stiprint ir jo
tęstinumą išlaikyti, sovietinės
imprijos ir sovietinio komuniz-
mo skelbimo vyksmą remti ir jo
kintančios tarptautinės padė-
ties progas Lietuvos labui kely-
je į lietuvių tautos laisvę ir vals-
tybinę nepriklausomybę išnau-
doti.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvini-
mo Komiteto valdybos darbas
yra paskirstytas sritimis kiek-
viena.

Įdomi asmenybė, sugebanti įtai-
goti žmones, aukotis tautos ir
visuomenės labui.
Todėl jis tapo mums nepamirš-
tamu. Šiandien, prisimindami jį
ir jo darbus, stiprinkime savo
jėgas tauts patraukliais pavyz-
džiais, kurių tiek daug jis mums
yra palikęs.

vienam jos nariui: pirmininkui
dr. K. Valiūnui - darbo koordi-
navimas, santykiai su užsieniu,
Pasaulinė Baltų Santalka; pir-
mininko pavaduotojui dr. Br. Ne-
mickui - politiniai ir teisiniai
reikalai; pirmininko pavaduo-
toju J. Valaičiui - visuomeni-
niai reikalai; sekretoriui B. Bie-
liukui - informacija; nariui
Algiiui Vedeckui - finansai ir
nariui A. Sabaliui - jaunimo
reikalai. Iš šio aptarimo matosi,
kad tarp kai kurių darbo sri-
čių nėra aiškios ribos, nes jos
viena su kita kiek kertasi. To-
kiaias atvejais valdyba nuspen-
džia, kas iš jos narių tuo ar kitu
darbu rūpintis. Valdyba darbe
vadovaujasi suprantimu, kad ve-
kilą ir atsakomybę yra solidari:
kiekvienas valdybos narys prisi-
deda prie visų bendrai ar ir ku-
rio kito nario atskirai dirbamo
darbo ir neša už jį atsakomybę.
Vadinasi, ne tiek darbo sritys
griežtai neatskirtos viena nuo
kitos, bet ir narių atsakomybė
nėra ribota.

(Bus daugiau)

• Iš aukšto cukrų kungumo 2
svarų cukrų rinkulio gali-
ma pagaminti apie 14 šaukštelių
cukraus.

Penkerių metų mirties sukaktis

A. + A.

SALIAMONO BALTŪSIO

mirusio gruodžio 14 d. 1972 metais.

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišos bus atnašaujamos
gruodžio 14 d. T. Marijonų koplyčioje ir 7 val. ryto šv. Petro
parapijos bažnyčioje Kenosha, Wis.

Visus gimines, draugus, pažįstamus ir buvusius bendra-
darbius prašome prisiminti velionį savo maldose.

Nulūdę: žmona Stefanija, duklė Genovaitė, žentas Tadas
ir anukė Indrė.

5¹/₄%

PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

6³/₄%

PER ANNUM
\$5000 or more
minimum
30 months

7¹/₂%

PER ANNUM
certificates
\$5000 or more
4 year min.

6¹/₂%

PER ANNUM
\$1000 or more
1 year min.

HIGH RATES

PAID QUARTERLY AT

BRIGHTON

FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632TEL.: LA 3-8248
(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI
KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Brolis išduos brolį mirti". — Mato 10:21.

Nėra malonų skaityti tokią grasinančią mūsų Viešpaties pranašystę,
bet žinokime, kad tai yra parašyta mus pamokyti, kad turi ateiti toks lai-
kas, kad Dievo meilė taip atšals kai kurių širdyse, kad jie galės lyg kar-
du žudyti savo brolius. Pranašystėse pasakyta, kad Viešpats leis taip
kaip kovoja kiti, mes kovosime tik prieš didžiausįjį priešą, sėtoną. Pasau-
liniai ginklai yra nevien šautuvai ir kardai, bet ir liežuviai ir piktos kal-
bos. Savo liežuviais turime garbinti Dievą ir dėkoti jam už jo gerada-
vybę trumpai pirmą savo karalystės įkūrimo. Ryžkimės, kad nežinint to
rystes. Ypatingai taip turi būti tikėjimo šeimynoje, gyvojo Dievo baž-
nyčioje.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
mokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
SV. RASTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Tel.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTU
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, IL. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET RYpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Vh ylnia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 974-4418

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

— NAUJIENOS CHICAGO & ILL. — Saturday, December 10, 1977

TRUMPAI

— O. A. Dumčiai, Cicero, Ill., sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir linki jiems laimės ir geros sveikatos Naujaisiais Metais. Iejoj kalėdinių kortelių jie siunčia dvidešimt dolerių Naujųjų leidimui paremti.

— Jonas Talalas iš Marquette Parko savo kalėdinėje kortelėje įrašė: "Geriausią linkėjimą Kalėdoms ir Naujiesiems 1978 metams visam Naujųjų štabui: Martynui, Kristinai, Pranui, Jonui, abiem Juozams, Vytai, dar vienam Pranui, Marijai, Tonui ir visiems kitiems, kurių vardus pamiršau, taip pat visiems Naujųjų bendradarbiams. Visiems linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų".

— Joseph Slajus, Albuquerque, New Mexico, pranešdamas prenumeratą, savo geras linkėjimus atlydėjo 5 dol. auka Mašinių fondui ir 2 dol. už kalendorių. Du dolerius atsiuntė už kalendorių ponia Herta Dreyeris iš Gage Parko. Tos apylin-

kės tautietis užsisakė Naujienas 6 mėn., bet pavadė prašę neskelbti. Dėkui visiems. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti, darant pastangų rasti bent po vieną naują prenumeratorių. Visi lietuviai kviečiami atkreipti į jas savo asmeniską dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmeniską nuomonę jas užsisakant. Platintojų vajas prašoma Naujienos yra siunčiamos susipažinimui dvi savaitės nemokamai.

— Andrius Hermanas iš Paul Heights, Ill., pastoviai kiekvienais metais paremia Naujienų leidimą. Dėkui už švenčių linkėjimus ir atsiųstą dešimkę prenumeratos pratęsimo progą.

— Viktoras Motušis iš Cicero apylinkės kartu su prenumerata ir geros sėkmės linkėjimais bei sveikinimais Kalėdų švenčių proga, atsiuntė \$7 auka. Dėkui.

— Vasario 16 gimnazijai remti komisija Kanadoje suorganizavo lėšų tikslu mažinti kelionės bei kitas išlaidas tos gimnazijos mokiniams, vyksiantiems į Kanadą. Tūkstantį dolerių tam tikslui davė Toronto Lietuvių Namai, \$500 Kanados Lietuvių Gydymojo S-ga, po \$465 Ka-

Lietuvos gen. konsule Chicagoje Juzė Daužvardienė buvo pagerbta Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos už ypatingus jos nuopelnus. Amrikos lietuviai visuomenė. Iškilminga sveika buvo jaunimo centre, dalyvaujant ALRK Moterų Federacijos veikėjams ir viešioms bei sveikoms.

nados Lietuvių Fondas ir Kredito Unijos: Toronto Parama, Priėmimo parapijos ir Hamiltono Talka. \$400 davė KLB Šveicarijos Taryba. Siemet Vasario 16 gimnazijoje mokosi 9 Kanados lietuviai. Daromos pastangos remti sekantių metų vyksiančius į tą gimnaziją mokytojus.

— Dail. Telesforas Valius daugiausia pažymėjęs grafikos darbus, staiga mirė Toronto mieste, Kanadoje, sulaukęs 63 metų amžiaus. Priklausė Lietuvių Dailininkų Sąjungai. Lūdi liko žmona.

— Dr. Jonas Balys, Washington, DC, sekmingai redagavęs tautiškos minties žurnalą "Naujoji Viltis", dėl kito įsipareigojimo 10 numerio redagavimą perleido klevelandiškiui Aleksui Laikūnui. Leidėjų taryba sudaro eikagiskiai: Teodoras Blinštrabas, Jonas Jurkūnas, Bronius Kasakaitis ir Mečys Valiukėnas.

— Lietuvių Skautijos Tautinė Stovykla bus sausio 2-15 d. Gillwell Scout parke, Gembrook, Vic., Australija. Australijos paštas tam įvykiui pagaminęs specialų antspaudą. Bus gausiai atstovaujami Amerikos ir Kanados lietuviai skautai.

— Pianistas Antanas Smetona pakviestas atlikti solo partiją su Klevelando Civic simfoniniu orkestru gruodžio 11 d. Meno muziejaus auditorijoje. Bus grojama Brahmsio ir Čaikovskio kūriniai.

— Lapkričio viduryje St. Peterburge išleistas "Floridos Lietuvių žinios" biuletenio 2 nr. dienis, šeštadienis ir sekmadienis. Redaktorius yra Jonas Kairys, gruodžio 9, 10 ir 11 dienomis. Administratorių ir organizatorių Petras Pocius, leidejas — administratoriai — Antanas Milneikis ir Jonas Butkus.

— Illinois valstijos loterijoje gruodžio 8 d. Bonanza traukime laimėjo 00, 485 ir 7626, spalva geltona. Gold Strike traukime laimėjo 23, 40, 22 ir 41.

— JAV (R) LB Tarybos bankete praragmėje bus skaitoma V. Krėvės "Ženias" traaukme. Traukas bei montazą paruosė Teodoras Serapinienė. Banketas bus gruodžio 11 d. 6:30 val. vak. Tautiniuose namuose.

— Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos narių rinkiminius susirinkimus bus gruodžio 16 d. penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje, 6820 So. Washenaw Ave. Bus renkama 1978 metų valdyba. Reikiama turėti pario knygelę. Narius prašome gausiai dalyvauti. Stagns Patlaba. (Pr.)

Kiekvienas lietuvis gali apsidrausti gyvybę nuo \$100 iki \$10,000. Susisiekite Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijai. Vaikams ir jaunuoliams pigi TERM apdrauda: \$1,000 tik už 3 dol. metams. Jiems yra ir Taupomoji — Endowment apdrauda aukštajam mokslui arba studijoms. Klauskite apie grupinę Akcidentale apdrauda organizacijai nariams — tik \$2 už \$1,000 apdrauda. Dėl šių ir kitokių informacijų skambinkite Kristinai Austin % Naujienos. Tel. 421-6100. (Pr.)

— Tony Paznekas, anksčiau turėjęs Phillips Cleaner, būvusį 6910 So. Western Ave., dabar išsikėlė į 5339 So. Washenaw Ave. Jis yra vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas ir prietaikymo profesionalas. Tel. GR 6-7603.

— Audronė Šimaitytė, "Terra 9" studijos savininkė ir keramikos mokyklos vedėja, Kalėdų proga skelbia savo studijos darbų išpardavimą gruodžio 10 ir 11, šeštadienį ir sekmadienį, nuo 12 iki 6 val. vak. Ji kviečia lietuvius ir jų draugus įsigyti sau ir Kalėdų dovanoms jos studijos darbus. Adresas: 2951 W. 63 St., tel. 925-4949. (Pr.)

— Tuo reikalui informacijas ir pagalbą bei RTA pažymėjimus nemokamai išduoda VISTA savanoriai: Aldona Rimienė, telef. VI 7-6184; S. Gečas, 254-9442 ir Vytas Alex Rackauskas, Ciceroyje, telef. 863-5864. V. R.

— Kviečiami Chicago lietuvius ir jų kaimynus šį penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį, gruodžio 9, 10 ir 11 dienomis į Talmah Grocery ir Deli maisto krautuve, esančią 2624 West 69 gatvė. Norėtume, kad apžiūrėtumėte mūsų gero, skanaus ir sveiko maisto krautuve. Tel. 434-9766. L. ir M. Kupcikevičiai.

— Pranešama, kad numatytas SLA 134-tos Moterų kuopos susirinkimas šį šeštadienį neįvyks.

Valdyba

— Jei žinote asmenis, kurie galėtų užsisakyti Naujienas, prašome atsiųsti jų adresus. Mes jiems siųsime Naujienas dvi savaites nemokamai.

Informacija vyresnio amžiaus žmonėms

Vyresnio amžiaus asmenų skiepijimas nuo gripo-influenzės, nemokamai, vyks gruodžio 9d. nuo 2 ligi 4 val. po pietų, burmistro istaigoje (Mayor's office), 2353 Wrd. Stret, Chicago. VISTA savanoriai vertėjaus.

Virš 65 metų amžiaus ar invalidai, Illinois valstijos gyven-tojai, neturėję virš \$10,000 dolerių pajamų 1972, 1973, 1974, 1975, ar 1976 metais ir dar nepaprašę iš Illinois izdo jiems priklausantių nekilnojamo turto, pirkimo takų (sales tax) ar sumokėtų nuomų dalies grąžinimo, gali dar to paprašyti ligi šių metų gruodžio 31 d. Po to tokie prašymai nebus svarstomi. Kalba eina apie taip vadinamus "Circuit Breaker" išmokėjimus, papršomus ant blankų, užvardintų Tax Relief Claim For Senior Citizens And Disabled Persons.

Tuo reikalui informacijas ir pagalbą bei RTA pažymėjimus nemokamai išduoda VISTA savanoriai: Aldona Rimienė, telef. VI 7-6184; S. Gečas, 254-9442 ir Vytas Alex Rackauskas, Ciceroyje, telef. 863-5864. V. R.

NORI \$15 MILIJONŲ UŽ VAIKĄ

CHICAGO. — Vienas pilietis, su žmona ir vaiku nuo 1973 metų liepos mėn. iki šių metų lapkričio mėn. gyvenęs viename apartamentų name apskundė teismui to apartamentų namo savininką, miesto statybos departamentą ir patį Chicago miestą už jų apsieidimą ir nepaisymą, kurio pasekmėje visam amžiui sužalotas jo vaikas, dabar 6 metų amžiaus.

Chicago getuose dažna naujiena kaip asperga vienas kitas vaikas, apsinuodijęs švinu, kurio gauna iš sienų tapetų, vieni palikti, lupinėdami ir čiulpdami tapetus, kurių dažuose ir klijuose apstipai esą nuodingo švino.

Daktarams, sustačius, kad vaikas serga švino apsinuodijimu, dar 1975 metais per advokatą namo savininkas per spėtas, taip pat miesto statybos departamentas. Vaikas augdamas vis daugiau simp-tomų rodo, kad vaikas švino apsinuodijimas yra sužalojęs savo smegenis. Tėvai prašo teismą priteisti jiems 15 milijonų dolerių.

* Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir patikti įvairių tipų bendradarbiautojus viešioje laisvėje.

Todėl šio pasimetimo ir šio-

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI
DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MORINIS BUNGALOW — 3 miegamai, 30 sklypas, naujas šildymas, tuoj galima užimti, prie 65-tos ir Artesian, nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public
Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

M. L. S.
Gausus namų pasirinkimas
pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Ivairi apdrauda — INSURANCE
BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus
4243 W. 63rd St., Chicago
Tel. 787-0600.

BEVERLY SHORES, INDIANA.
parduodamas sklypas antram bloke nuo ežero 62x192 pėdų dydžio. Skambinti 219-884-0466.

Didžiausias kailių pasirinkimas

Norma Burstein
Tel. 263-5826
(ištaigos) ir
677-8489
(buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PERRY PLAZA MOTEL

1007 Park Ave., Hot Springs, Ark.
Albertas ir Kastutė Rožėnai, Sav.
Kambariai ir kitchenette vienetai. Spalvota TV, šildomas maudymosi baseinas, telefonas, vaikams žaidimo aikštelė. Galima rezervuoti telef. 501-523-9814.

LIETUVIS

DAZYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dėko namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuojamas.
Skambinti YA 7-9107
STASYS ŠAKINIS

"Užtikrintas stebuklas"

Branus skaitytojai, nežinau, kaip toli jūs esate įplaukęs į tą gyvenimo jūrą, kuri yra pilna audrų? Kiek toli yra jūsų laivelis nuo kranto? Gal mėtomas bangų blaškosi? Gal mūžysiu vairo? Mato 14:24-33; Pasi- klausykite šiandien, 9:10 val. vak. "Gerosios Naujienos Lietuviams" radijo banga 106.3 FM per "Lietuvos Aidus".

"LIETUVIŲ KOPLYCIA",
3638 W. 83 St., Chicago.

Šio sekmadi. pamokslo tema: "Dievas su mumis" 2:30 val. p.p. Kviečiame visus. (Pr.)

zijų laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio padvigubinti Naujųjų skaitytojų.

1 — NAUJENOS, CHICAGO, ILL. — Saturday, December 10, 1977

1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

BIRŽELIO 11 IKI BIRŽELIO 18 — 8 d.
BIRŽELIO 27 iki Liepos 6 — 10 d.
LIEPOS 25 IKI RUGPIŪČIO 3 — 10 d.
RUGPIŪČIO 22 IKI RUGP. 31 — 10 d.

Važiuojantieji 2, 3 ar 4 kelionėje Luxemburge galima atsis- kirti nuo grupės ir pasilikti Europoje iki 45 d. ir grįžti į Chicago tuo pačiu bilietu.

Į kaina įeina visa transportacija iš Chicago, viešbučiai (po du kambarįje), pervežimai ir maistas.

Kainos bus praneštos vėliau

Marius Kiela

6557 S. Talman Ave.

Chicago, Ill. 60629

312-737-1717

— arba —

GORDON TRAVEL SERVICE

Prudential Plaza

Chicago, Ill. 60601

312-644-3003

All fares subject to change and government approval

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS Hemet suėjo 43 metai. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos Lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmtų ir atliekant būtiną pareigą mokytis lietuviškos kalbos ir lietuviškos literatūros.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją su Lietuva ir pavargę lietuviai laisvę, neadamas ir nemėdamas ir sandėlius su akupentais ar jų ligos.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendrosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą. Kias pastmetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, gerosios draugijos girti Naujienas yra mada. Tai ta mada tampa įs prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platintojų sąrašą ir visus lietuvius paselkti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžių užprenumeruoti Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos kmočių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trys mėn. — \$8.50, vienerių mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienerių mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1799 South Halsted St.
Chicago, Ill. 60609

□ Siunčiu _____ dol. Naujųjų prenumeratą, Jubiliejinių metų proga paremdamas lietuvišką spaudą.

□ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Importuoti kristalai, porcelianiniai servizai, gintaro karoliai ir žiedai, China Rosenthal ir kitos dovanos.

Perkam pašto ženklus bei monetų kolekcijas.
(Prekybininko Estkos šeimos vedamas biznis)

PATRIA CO.

4207 S. Sacramento (kampas Archer ir Sacramento)

Tel. 247-5081

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros kokybės lietuvių produktų.

MAISTAS IŠ EUROPOS SĄJUNGOS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

2333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 • Tel. 254-3329

V. VALANTINAS

LIETUVOS AIDAI

Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. - 1490 AM

Šešt. 8:00 - 10:00 v. v. - 106.3 FM

Veda K. BRAZDŽIONYTĖ

2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Telef. - 778-5374